

največji del rizika vse akcije. Predno je deželni odbor na deželi izpolnil en las svojega programa, naj se vrne deželna akcija v okrožje že 15 let uspešno delujočega zdravega podljetja, v okrožje mestne elektrarne; naj tu mešetarji in prekoparji, naj oškoduje mesto elektrarno, ji zaveže razvoj, toliko časa, da ne pade oslabiljena v roke dež. odbora.

Ključ za to mahinacijo pa bodi vodna sila na Ljubljani! Velikopotezna deželna akcija, katera je imela s palpalajimi jadrji pripeljati nepoznan blagor v deželo, se je strnila, predno je zunaj ustvarila najmanjši gospodarsko korist, v nečastno smer, da se okoristi in strahopetno rešuje na stroške dela mestne občine.

Opravičena je bila naša nada, da bode deželna vlada pri tem boju med realno potrebo občine in med utopijskim dež. odbora pokazala objektivnost, — toda »smo pač na Kranjskem«, tudi to pot se je izkazala kot vedno servilna dekla deželne odbora in pomaga izganjati izkušene gospodarja iz njegove lastne hiše! Odločila je, da bodi vodna sila na Ljubljani last deželne odbora. To upravno zigomastvo je zavila v zakonit plašč, v »razloge«, katere je naš list že objavil.

Podati hočemo tu le v glavnem karaktistiko teh »razlogov«. Kot najznačilnejše moramo predvsem pribiti, da ves, devet strani obsegajoč spis deželne vlade ne privošči obširnim, z neizpodbitnimi številkami, na realne razmere oprtim argumentom mestne občine več kakor — 14 vrstic, in še to polnih nedosežnega — cinizma!

Za deželno vlado ne eksistirajo oni tehni argumenti mestne občine, kateri so prisilili dr. Lampeta, da je še med vodopravno obravnavo pohitel k deželnemu predsedniku, najbrže zagotoviti si znano objektivnost deželne vlade, argumenti, kateri so spravili dr. Lampeta v tako divjo jezo, da je zadnje popoldne obravnave naročil znani sklep deželne odbora, s katerim je hotel mestno občino nasilno izrinuti od obravnave sploh.

Za deželno vlado tudi ne eksistira izjava državnega elektrotehniškega izvedenca; ne, eskamotira jo kratkoma in jo smeši, kakor se najbolje vidi iz sledeče vzporeditve:

Razsodba deželne vlade pravi: »Narodnogospodarski pomen te male naprave s svojo nestalno vodno silo za mestno občino ni znaten, ker bi vodnoelektrična naprava prej (!) ali pozneje (!) potrebi nič več ne ustrezala, tako, da bo treba iskati ojačbe, ki se bo, ker ni druge razpoložne vodne sile, mogla dobiti samo z istovrstnim obratom, eventualno s povečanjem parne elektrarne. Tako bo parna elektrarna, da zadosti potrebi ljubljanskega mesta po električnem toku, tvorila vedno glavno električno napravo ter presegala pomen vodnoelektrične naprave. Taka okoristitev vodne sile pa ni niti vodnogospodarsko, niti narodnogospodarsko koristna, ker je ni dovoliti, kadar je boljše okoristitev vodne sile možna in nameravana.«

Izjava državnega elektrotehniškega izvedenca se glasi: »... Naprava ob Ljubljani more le tedaj izpolnjevati svoj namen in biti gospodarskega pomena, ako je združena oz. sodeluje z drugo napravo, katera more napravo ob Ljubljani vsak hip popolnoma nadomestiti, oz. en del potrebne dela na-se prevzeti. Mestna občina ima parno elektrarno ... in pomeni elektrarna za občino gospodarsko potrebo. Vodna naprava na Ljubljani more sama dajati občini večji del leta potrebno električno energijo in bi jo v slučaju potrebe obstoječa centrala podpirala, oz. popolnoma nadomestila. Vsled naprave hidroelektrične centrale bi občina prihranila na obratnih stroških, vsled česar bi mogla ceno tako znatno znižati. Naprava omrežja, ozir. pridobitev konsumnega okrožja odpade mestni občini.«

Deželna vlada tako tolaži z neverjetno frivolnostjo mestno občino: češ vodna sila je za te premajhna, premajhna pa ni za velikopotezno deželno akcijo. Tako se trudi deželna vlada po receptu dež. odbora spuščati na ničlo pomen vodne sile, zato, da bi občina naivno dobrodušno zatislila oči, ko se ta mala vodna sila potiska v žrelo deželne akcije, katere glavna velikopoteznost menda obstaja v tem, odjesti občini tudi to drobtino. Tako šteje deželna vlada občini v greh, da že ima parno centralo, kakršno si mora dežela po lastnem priznanju šele zgraditi!

Vodna sila na Ljubljani sicer ni ravno tako bagatelna, kakor bi jo občini rada naslikala deželna vlada; to nam že jasno kaže izjava državnega elektrotehniškega izvedenca. Mestni zastopniki so tudi dokazali pri obravnavi, da bi mogla občina poslej oddajati še za 350% toka za

motorje in za 80% toka za luč več kakor dosedaj, ne da bi bilo treba v povprečnih razmerah količjak pritegniti sedanjo parno centralo.

Toda pustimo to ob strani; recimo, da je vodna sila še za 100% manjša, kakor bi jo rada predložila deželna vlada. Jasno je: čim manjša je ta vodna sila, tem bolj spada v svoje naravno okrožje, v okrožje mestne elektrarne, katero jo more samo absorbirati, tem manj more služiti z velikopoteznimi eksperimenti najširšim interesom, ker ne more dati več iz sebe kakor ima, — tembolj jo more edino mestna občina sama — brez posredovalcev — najracionalneje vnovčiti v korist prebivalstva, za katero je sila takorekoč ustvarjena.

Dobro, kadar bode občina že izčrpala produktivnost te vodne sile (kar pa se ne bode tako naglo zgodilo), potem je še zmeraj čas, da za plus potrebe začne delovati cena deželna elektrika, ako bode že prišla do Ljubljane.

Kakor pa je odločba slepa za realne potrebe občine, tako obsežno se posveti neuresničnim fantomom deželne odbora! Kot kriterij pretežne važnosti deželne projekta proglasi deželna vlada »šlager« velikopoteznosti (!) in sicer z gostobesednimi splošnimi frazami povzeti iz arzenala dež. odbora, za katerimi se skriva očividno slaba vest in pomanjkanje prepričevalnosti. Spis deželne vlade napravlja vtisk šolske naloge kaknega nadobudnega dijakca o pomenu in dobrotah elektrike in slovi na »velikopoteznosti« deželnooborniške akcije, kakor da je ta velikopoteznost že razglašena in uveljavljena kot dogma.

S tem, da si je deželna vlada prilastila ta »šlager«, je postala od sedaj moralno sodgovorna za vse posledice deželne akcije! Predvsem je neoporečno iznajdba naše deželne vlade, da pri presojanju ene specialne vodne sile trešči v razpravo vse kranjske vodne sile, za katere niti niso predloženi projekti, za katere se prav nič ne ve, kako se bodo dale gospodarsko izkoristiti.

Toda brez obzira na to: deželna vlada se niti en hip ne vpraša, ali se res dajo na prstih izračunili blagodejni plodovi deželne akcije, o kateri vemo danes le to, da jo na zunaj presoja deželni odbor z optimizmom, kakršnemu ni para v drugih kronovinah, ki imajo za take akcije vse ugodnejše pogoje, o kateri vemo le to, da je zgradil doslej deželni odbor en del male, nestalne, relativno drage, nepravomočno koncesijonirane, celih šestdeset kilometrov od Ljubljane oddaljene Završniške naprave, t. j. od cele ponosne stavbe vidimo samo en del dimnika, ne poznamo pa na celem Kranjskem niti enega človeka, kateri bi bil že postal deležen ene iskricke cene deželne elektrike.

Ravnatoko malo skrbi deželno vlado, kdaj se bodo pokazali sadovi »velikopotezne« akcije. V teh ozirih je celo previdnejši g. dež. stavbni nadsvetnik Klinar, ki mora že po svoji službeni stopnji zagovarjati nazore in upanja dež. odbora, pa se vendar izraža (glej »Vijest« št. 2, l. 1913 str. 18.): »Velikih, neposrednih dobičkov dežela Kranjska od teh na široki podlagi zasnovanih podjetij za sedaj še ne sme pričakovati, nasprotno: računati mora v prvih časih z večjimi ali manjšimi deficiti, ozir. zadovoljiti se mora, če se bodo z dohodki posameznih central, v prvih dobah njihovega obstanka obrestovale in amortizirale investirane vsote ter pokrili vsi drugi stroški obrata. Financijalni uspeh, ki ga smemo od teh podjetij za sedaj pričakovati, je torej precej dvomljiv, tako da je na prvi pogled smatrati za boljše prijatelja dežele tistega, ki ji svetuje, da izvršitev svojega programa opusti.«

Ravno tako se je državni elektrotehniški izvedenec izjavil pri obravnavi:

»Naprava več sposobnih (!) hidroelektričnih central v svrhu skupnega sodelovanja in enakomernega oddajanja električne energije bode gospodarskega pomena, ako (!) se bode racionalno vnovčilo, ako (!) bode število odjemalcev dovolj veliko in konsum primerno velik.«

Deželni vladi se je sami zdelo, da »šlager« o velikopoteznosti ne more natresti dovolj peska v oči in vzela je za priprgo še dr. železniško upravo, in sicer s tako vmeno, da se je izkazala bolj železniško, kakor je uprava sama. Kakor znano, ima uprava drž. železnic formalen pakt z deželnim odborom glede skupnega zasledovanja vodnih sil. Mala vodna sila na Ljubljani ne pride za kakšno resno električno trakcijo niti najmanj v poštev; kljub temu se je dala uprava drž. železnic zapeljati popolnoma po nepotrebnem v skrajno brezaktičnost proti občini

in se je pridružila projektu dež. odbora.

Kdaj in kje se bode izvršila elektrifikacija drž. železnic, to je skoro že bolj nejasno vprašanje, kakor kakšen bode uspeh velikopotezne deželne akcije.

Znano je le, da se elektrifikaciji z vso silo ustavlja vojaška oblast, znano je le, da hrani uprava cele skladovnice neizvršenih projektov, in da ni elektrificirala doslej niti en meter svojih tirov, in to celo v takih kronovinah, kjer je stalnejših in cenejših vodnih sil v izobilju.

Toda tudi ta program mora na pomoč, da ubija živ konkreten interes mestne občine!

Celo zastopnika uprave sta pri komisiji čutila nečastno situacijo, v katero je zagazila uprava napram občini, in sta dala protokolariti sramotljiv stavek: »Pridružuje se izjavi dež. odbora,« ravnotako državna izvedenca nista niti z besedico omenila pomena te vodne sile za električno trakcijo železnic, ker sta čutila, da ga — pač ni. Toda to ne ženira deželne vlade in hladno prepiše v svojo odločbo cel šimel, s katerim običajno spremlja uprava svoje prošnje; bliskoma podeli vodni sili, o kateri je ravnokar trdila, da je še za občino premala, — nadnaravno moč, da služi najširšim krogom prebivalstva, deželi in državi, da preganja saje in prah po gorejskih vlakih, da privabi tuje v deželo, — čudno le, da je ne pritegne še za električno železnico na Triglav in za vspenjačo v nebesa. In tako izvenji odločba dež. vlade v ciničnem stavku:

»Ako tudi zaslužijo koristi ljubljanskega mesta gotovo vso pospešitev, se morajo vendar umakniti višjim narodnogospodarskim interesom.«

Kot poslednji argument je deželna vlada pač še pozabila navesti zloglasni sklep dež. odbora! Škoda!

Ni dvoma, da se bode proti tej odločbi deželne vlade pritožila mestna občina na pristojno mesto. Za zdaj vemo, da pri kranjski deželni vladi manjka pogojev za objektivno in trezno presojo velikih gospodarskih interesov, in da je tisti »prosti preudarek«, ki pristaja dež. vladi v takih stvareh, časih naravnost obsevarnega značaja, ker daje dež. vladi moč, da lahko z enim mahom uniči velike gospodarske interese. Iz odločbe višje instance bomo potem spoznali, ali je centralna vlada mnenja, da se morajo na Kranjskem presojati javne koristi objektivno in nepristransko ali pa s stališča, da je dobremu sporazumljenju med dež. vlado in dež. odborom podrejeni vse, pa tudi še tako očitno pravico.

Dogodki na Balkanu.

Boji med Bolgari in Grki.

Spopadi, ki so se dogodili v okolici Soluna in posebno pri Angisti in ki so se v zadnjem času čisto ponovili, so navzeli v poslednjih borbah opasen značaj vključno pomirljivim vestem iz Sofije in Aten. Bolgari so pri Angisti koncentrirali 80.000 mož, ki so napadli pozicije, ki so jih imeli Grki že več mesecev pri Nigriti. Grki so se branili 48 ur. Na obeh straneh so vporabljali tudi mitraljeze in artilerijo. Med bitko so dobili Bolgari ojačanje, potisnili Grke z nekaterih važnih pozicij in zavzeli Nigrito. Na obeh straneh je bilo baje dvatisoč mrtvih in ranjenih. Tudi pri Selmanliju se vrše dan za dnem boji med Bolgari in Grki. V Solunu je 25.000 grških vojakov. Vendar pa se v tukajšnjih krogih boje, da posest Soluna ni absolutno varna in da se bo mesto le težko združilo z Grško. Vendar pa so trdno odločeni, bojevati se do poslednjega moža, da ne pripustijo Soluna Bolgarom. V vojaških in meščanskih krogih pa govore, da bo neka vevlast, ki je v prijateljski zvezi z Bolgarsko, vse poskusila, da Solun, če ne bo bolgarski, ne bo grški. Zadnja poročila pravijo, da so Bolgari svoje koncentracije pri Seresu končali. Pregnali so baje grške duhovnike iz okolice Drame ter postavili bolgarske. V Damatosu so preiskali Bolgari hiše Grkov, da se prepričajo, če niso v njih morda grški častniki.

Akcija Bolgarov meri, ako se tu sedaj še ne gre za naskok na Solun, vendarle na to, da ustvari dobre predpogoje za osvojevanje Soluna v slučaju večjih oboroženih spopadov med zavezniki. V belgrajskih političnih, zlasti pa vojaških krogih, z veliko pozornostjo zasledujejo razvoj teh konfliktov, ker bi ojačanje bolgarskih pozicij pri Solunu, zlasti pa zavzetje Soluna, ogrozilo južno srbsko fronto. Če bi Bolgari Grke potisnili s teh pozicij, bi Bolgari lahko za hrbtno Srbov prodrli v Bitoli, ker je Nigrita v ravni črti oddaljena od Soluna samo 55 km. Ako so na tem ozemlju gospodari Bolgari, je to krilo ogroženo.

Nedeljska belgrajska »Politika« piše, da morda bolgarske čete samo zaradi tega ne vznemirjajo srbskih severnih pozicij, ker žele preje sebi zagotoviti na jugu povolnejši položaj. Ako je ta načrt resničen, potem je treba budno paziti na bolgarske akcije. Ako pa ta načrt ne odgovarja dejanstvenemu položaju, potem je treba zaeno z Grki v interesu miru in Balkanske zveze vsaj, dokler ni odpovedana, delovati na to, da Bolgari ustavijo gibanje svoje vojske proti Solunu, v čigar okolici so dosedaj zbrali okrog 80.000 vojakov.

Iz Aten poročajo: V nedeljo zjutraj ob pol 8. so Bolgari napadli grško mornarico, ki obstoja iz oklopnice »Averov« in več torpednih rušilcev in ki križa blizu Kavale, pet kilometrov oddaljena od obali. Ko so Bolgari opazili grško zastavo, so oddali več streliv iz oblegovalnih topov, nakar so začele bolgarske artilerijske baterije streljati na grške ladje, kar je del časa trajalo. Grške ladje niso imele nikakoršne škode. Grška mornarica se je umaknila, ne da bi odgovorila na bolgarsko obstreljevanje.

Iz Soluna poročajo, da so grške čete potisnile Bolgare z izgubami čez most pri Ligovaru. Konjeniška eskadrona, ki je bila še v Seresu, je bila nazaj poklicana. General Putnik je baje ukazal, naj bodo srbske čete v Bitolju pripravljene za odhod, da jih dirigirajo v slučaju potrebe v Seres.

Bivšega ruskega poslanika v Carigradu, Čarikova, so odposlali v Atene, da čim preje reši grško-bolgarski konflikt.

Srbsko-bolgarski konflikt.

»Südslawische Korrespondenz« poroča iz Belgrade: V srbskih vladnih krogih so še vedno prepričani, da se bodo sporazumno rešila sporna vprašanja z Bolgarsko. Na vodilnih uradnih mestih označujejo kot popolnoma nepravilno, misliti, da stoji Pašićev kabinet pod vplivom kakšnih vojaških krogov, ki silijo k vojaški akciji. Pašićev kabinet se trudi, da ne opusti pota mirovnih pogajanj in da predloži v Sofiji na prijateljski način minimum svojih zahtev, o katerih vsebini je bil kabinet Gešov že uradno poučen. V opozicionalnih krogih seveda niso tako optimistični in izjavljajo, da bo Srbija apelirala na svojo armado, če Bolgarska ne bo ugodila najmanjšim srbskim zahtevam.

Srbski listi tudi poročajo, da je vlada pripravljena prepustiti Bolgarski srbski vojni plen iz Odrina v vrednosti 48 milijonov frankov kompenzacijskim potom.

V nedeljo zvečer so se na povabilo srbskega ministrskega predsednika Pašića zbrali voditelji vseh političnih strank k skupni konferenci, na kateri je Pašić informiral navzoče o splošnem mednarodnem položaju. Pri tej priliki je ministrski predsednik izjavil, da bo vlada izročila voditeljem strank v informacijo poslanec poseben pismen ekspozé o srbsko-bolgarskem sporu in da bo prihodnji teden v narodni skupščini odgovoril na svoječasno interpelacijo poslanca Stojana Ribarca o bolgarsko-srbskem obmejnem konfliktu. To smatrajo nekateri krogi kot dokaz, da je Srbija končala vse predpriprave za vse eventualitete. Na drugi strani pa vidijo v tem stremljenju vlade, Bolgarsko pripraviti do tega, da bo še pred sklepom miru s Turčijo precizirala svoje stališče napram srbski zahtevi po reviziji zvezne pogodbe. Iz parlamentarnih krogov poročajo, da je gotovo, da bo Pašić v svojem ekspozéju odkrito obrazložil zahtevo po reviziji pogodbe. S tem bo Bolgarska prisiljena, da kmalu odgovori. Na prej omenjeni konferenci je Pašić prosil, naj se za to skrbi, da se bo debata o interpelaciji vršila v najbližjih mejah.

V srbskih vladnih krogih so še vedno mnenja, da Bolgarska ne bo nenaklonjena željam Srbije, tako, da bo mogoča ugodna rešitev spornih vprašanj. Ministrski predsednik Pašić in Gešov se nameravata osebno posvetovati o teh zadevah.

Ruski poslanik v Sofiji, Nekljudov, je bil včeraj opoldne pri carju in na to pri Gešovu. Temu pripisujejo največji pomen.

Romunska.

Romunski ministrski predsednik Majorescu je v tajni seji podal svoj ekspozé. Rekapituliral je še enkrat vzroke, ki so Romunsko dovedli do tega, da je ostala nevarna. Glavni vzrok za to je bilo dejstvo, da so vevlasti svetovale Romunski, naj ne mobilizira. Posebno Nemčija in Avstro-Ogrska sta vedno nasvetovali mirno postopanje ter zagotavljali, da se bodo vse njene želje izpolnile. Dalj časa pred vojno so ostale balkanske države Romunsko pozivale, naj pristopi h konvenciji, ki so jo sklenile med seboj. Ko pa je ministrski pred-

sednik natančno izvedel svrhu in cilje alianse, je odklonil pristopiti h konvenciji.

Mirovna pogajanja.

»Neue freie Presse« izve od diplomatske strani, da bo preliminar-ni mir v najkrajšem času podpisan, ker posebno Angleška deluje na to, naj se mir sklene. Sir Edvard Grey zastopa stališče, da se mora mir skleniti brez ozira na želje Srbije in Grške. Zahteve balkanskih držav naj se zabeležijo v posebnem protokolu. V včerajšnji seji poslaniške reunije so prišli na misel, povzročiti mir, če bi se grška obstrukcija še nadaljevala, s tem, da bi vevlasti vplivale na Turčijo, naj sklene separatni mir z Bolgarsko, in da bi ji obenem zajamčile varstvo pred nadaljnjimi napadi Grkov.

Iz Londona poročajo, da sta baje Nemčija in Italija dovolili, da se Egejski otoki odstopijo Grški.

Štajersko.

Jesensko zasedanje štajerskega deželnega zbora? Kakor je že »Slovenski Narod« poročal v petek med brzojavkami, so se mudili zastopniki nemško-avstrijskih deželnih učiteljskih društev pri ministrskem predsedniku Stürgkhu in ga prosili, naj bi vlada vendar pospeševala parlamentarno rešitev malega finančnega načrta. S tem bi se doseglo zvišanje preodkazov deželam in zboljšanje deželnih financ tudi zboljšanje učiteljskih plač. Kar se tiče Štajerske, je izrazil deželni poslanec učitelj Otter željo, naj bi vlada dosegla med nemško-nacionalno večino in obstruirajočimi slovenskimi klerikalci vsaj v toliko sporazumu, da bi se moglo jeseni sklicati zasedanje deželnega zbora z edino točko dnevnega reda: ureditev učiteljskih plač. Stürgkh mu je odgovoril, da se bo vlada potrudila za doseg delazmožnosti štajerskega deželnega zbora vsaj na jesen, če pa ne bo mogoče doseči sporazuma, med Slovenci in Nemci, bo deželni zbor štajerski razpuščen. Za sklicanje takega zasedanja deželnega zbora, ki bi obravnavalo samo ureditev učiteljskih plač, pa ni obljubil nobene vladne podpore, prvič za to, ker je vladi na učiteljski mizeriji kaj malo ležeče in drugič za to, ker ministrski predsednik še danes sploh ne ve, ali bo sprejel mali finančni načrt v parlamentu ali ne. In brez njega ni žalibože na regulacijo učiteljskih plač na Štajerskem niti moči misliti. Kar se pa ureditve krize v štajerskem deželnem zboru tiče, smo podobne fraze že večkrat slišali, ne da bi bilo kaj na njih. Fortwursteln!

Iz Sevnice. Planinska graščina, čije lastniki so sedaj Italijani, ima v Smarju pri Sevnici velike žage in zalogo lesa ter je tam zaposlenih mnogo slovenskih delavcev. Od teh pa slišimo vedno pogostejše pritožbe proti ravnatelju Zanuttiju in delovodji Zanarru. Delavci pravijo, da se jim zaslužek neredno izplačuje, da si jih sili čez uro zastoj delati, da se jih za vsako malenkost kaznuje z denarno globo in sploh, da ravnata oba polentarja, ki imata pri žagi veliko besedo, grdo z našimi domačimi ljudmi. Lastniki podjetja naj te razmere odpravijo, drugače jih lahko zadenejo kake neljubne posledice. Je sploh škandal, da se dovoljuje dobička željnimi polentarijem iz kraljevine Italije uničevati naše gozde in spravljati naše narodno premoženje v inozemstvo.

Iz Šostanja. Poročali smo te dni, da je bil tudi sedanjí velenjski župan Skaza med tistimi možmi ki so si leta 1884. razdelili rezervni fond šostanjske posojilnice. To je bila v toliko pomota, da ni prizadel velenjski župan Skaza, temveč Franc Skaza iz Saleka. V ostalem pa je treba znova pribiti, da bi bile težave šostanjske posojilnice danes polovico manjše, ako bi si ne bili Vošnjaki. Skazi in Pirtoski, torej nemškutariji in klerikalci, kot člani načelstva leta 1884., razdelili rezervnega fonda. Kajti isti bi znal danes z obrestmi vred nad 70.000 K in bi bil z njim pokrit večji del izgube, ki jo je šostanjski posojilnici tako lahkomišljeno prizadajal Ivan Vošnjak.

Akad. tehn. društvo »Triglav« v Gradcu. Izredni občni zbor akad. tehn. društva »Triglav« v Gradcu se vrši dne 30. maja 1913 ob 8. zvečer v društvenih prostorih.

Roroško.

Nadomestne občinske volitve v Celovcu. Včeraj se je vršila v Celovcu nadomestna volitev v občinski svet in sicer iz III. razreda. Od 1545 volilnih upravičencev se je udeležilo volitve samo 359 volilcev. Izvoljeni so bili: Adolf Worliczek, Ivan Kainbacher in Josip Keusch-nig.

Požar. V okolici Šentvidja je pogorelo celo posestvo pri Stadlerju. Zažgalo je neko slabomorno dekle, ki se je igralo z vžigalicami. Gospodinja ni bilo doma. Dasi je posestnica zavarovana za 12.000 kron, ima vendar še veliko škodo, ker ji je pogorel ves inventar, 3 krave, več prašičev in 1600 kron denarja.

Šrambo za jedila so popolnoma izpraznili neznanj tavi v gostilni Mörtenhuber v Št. Vidu.

Smrten popad psa. V Starem dvoru je popadel neki pes kajzarja Karola Knierleina v levo bedro. Rana je bila navidez majhna in mož se ni dosti zmenil za njo. Drugi dan pa mu je začela noga otekati in tretji dan je mož umrl.

Ustrelil se je v Velikovcu vitez pl. Aichenegg, sin stotnika viteza pl. Aichenega, po katerem je podedoval lepo premoženje, katero pa je v kratkem vsled lahkomišelnosti razkošnosti zapravil. Samomor je izvršil vsled revščine. Zapušča mater in enega otroka.

Nemška duhovščina. Zboru nemško-nacionalnih hujšakcev se pridružuje vedno bolj tudi koroški nemški duhovniki. Tozadevno značilno in dragoceno priznanje nam je dal učitelj verouka v Velikovcu Anton Almer, katerega slave sedaj nemški listi kot »vrlega duhovnika«, ker se je odzval povabilu nemškega šulferajna in nastopil kot zagovornik na zborovanju šulferajnske podružnice v Slov. Bistrici (?). Almer je dobil za svoje hujškanje visoko zahvalo od visokega vodstva šulferajnskega. On se zahvali za to odlikovanje in pravi med drugim v svoji zahvali dobesedno, da je to rad storil, češ, da s tem popravlja majhen del greha, ki ga povzroča velik del njegovih nemških sobratov vsled narodnega indiferentizma. Tako, ker ta nemški duhovnik, ki bi moral biti učitelj miru in ljubezni, hujška proti Slovincem in navaja k hujšanju še druge duhovne, dobi od Nemcev pohvalo in postane kar čez noč vrl duhovnik. Obrnimo to na Slovence. Tu bi morala biti ista mera pri pohvali in graji. Če kak slovenski duhovnik samo pokaže javno svoje slovensko mišljenje, v kar je moralno prisiljen, če noče postati brezdomovinec ali odpadnik, se nazivlje hujšak in preganjajo ga kot steklega psa. In to se podpira celo iz škofijske palače. Taki so torej tisti miroljubni koroški Nemci, ki tako ljubijo svoje slovenske sosedje, seveda samo takrat, kadar jim slačijo kožo. Slovinci na Koroškem, zavedajte se hinavske zlobnosti svojih najhujših sovražnikov in ne odnehajte za ped od svoje slovenske grude, od svojega materinega naroda. Bat odbijte z batom in pokažite, da ste tudi vi samostojni gospodarji na svoji zemlji s istimi ali še večjimi pravicami kot privdrami nemški vsiljivci.

Primorsko.

Deželnozborske volitve na Goriškem se bližajo in treba je, da se Slovinci vržejo z vso vmeno v boj za svoje pravice, ki so jih upravičeni in ki so jih dolžni v svojem in v interesu slovenskega naroda odločno zahtevati. Letošnje deželnozborske volitve so silno važnega pomena za vso deželo pred vsem pa za do sedaj tako zatirano, prezirano in izkoriščano slovensko prebivalstvo. Kakor se je delalo do sedaj v deželni hiši pod Pajerjem, se ne sme več delati. Slovensko prebivalstvo preveč trpi in se nesramno izrablja. Zato je povsem umevno, da se bodo Slovinci z vso vmeno zanimali za svojo stvar in pokazali z glasovnico v roki, da so tu, da se jih mora vpoštevati in da se jim mora dati svoje pravice. Volilni imeniki so dogotovljeni in so razpoloženi na javen vpogled. Reklamacije se morajo vlagati pri županu. Vsak volilec ve, da so podlaga volitev volilni imeniki, vsakemu je tudi znano, da se na volilne imenike nikoli in nikjer ne more popolnoma zanesti, zato naj se vsak Slovenec zanima za nje in naj se prepriča, če je in če je pravilno vpisan v volilnem imeniku.

Župni zlet »Gš. S. Ž.« Letos se vrši zlet v Podgori dne 6. julija. Neumorno se pripravlja goriško Sokolstvo, da čim lepše in uspešneje izvrši svoj nalog v jubilejnim letu Sokolstva. Vsak prijatelj sokolske misli bo ta dan šel v Podgoro na lep slavnostni prostor in tam doživel lepe trenutke, ko bo imel priliko, videti zbrano disciplinirano sokolsko četo iz cellega Goriškega. 20 sokolskih domačih društev bo nastopilo v bratski vzajemnosti. Sad neumornega, smotrenega dela na sokolskem polju, bo plapolala ta dan sokolska zastava v Podgori, tej močni obrambni trdnjavi na skrajnem jugu. Sokolska himna se bo razlegala daleč po Goriškem, v znak, da čuva goriško Sokolstvo svojo zemljo pred nevarnimi sovražniki in je pripravljeno, jo čuvati do

zadnjega zdihlaja. In kdo tudi ne bi čuval to lepo goriško domovino, katero tako lepo opева neumrljivi Simon Gregorčič. Podgora je torej kraj, kjer se bo slavil sokolski jubilej »Gš. S. Ž.« in tja vabimo vse, kar čuti pravo slovensko in deluje za boljšo in svobodnejšo bodočnost našo. Na zdar!

Občinske volitve v Trstu. Italijani napadajo tržaško okolico. Strašno mora presti Italijanom v Trstu in silno se morajo bati bodočih volitev. Kaj se godi za njihovimi kulislami ni znano, gotovo pa je, da vse gladko ne gre. Silen obupen boj bijejo. Čutijo, da se jim bližajo dnevi plačila za svoje zatiranje sosedov, čutijo vihar, ki so ga povzročili s tem, da so sejali leta in leta seme sovražstva, prepira in zaničevanja. Iznenadil nas je pakt z Nemci, toda Nemci Slovincu itak ne bodo pomagali in Slovinci tudi ne računajo na to. Italijanom se čudimo, da so tako preslepljeni, da paktirajo tudi s svojim navidez dobrim in prijaznim, toda v resnici hudobnim in gospodstva željnim Nemcem. Strah jih je in dobra jim je vsaka še tako slaba in nevarna pomoč. Sedaj pa so poskusili Italijani zopet nekaj novega. Lotili so se okolice in naenkrat hočejo zagospodarovati v slovenski okolici, v slovenskem Sv. Ivanu, v Rocolu, v Lonjerju. Slovinci! to so naše trdnjave, teh se Lahij najbolj boje in v svojem brezupnem strahu so napravili predrzen korak, predrzen napad na slovenske trdnjave, napad pri katerem gre obema strankama za vse. Res imajo Lahij v okolici nekaj pristavev. Meščani in si zgradili v okolici nekaj hiš in si pridobili volilno pravico, magistrat je tudi precej pripomogel, da je dobil deloma z zvijačo, deloma z nasiljem celo nekaj slovenskih kalinov, da so pripravljeni iti na laške limanice, toda to je brez pomena. Predrznemu laškemu vsiljivcu odgovorite Slovinci vsi do zadnjega s tem, da se udeležite volitev in si prisvojite ne samo zmago, marveč veličastno zmago slovenskim kandidatom, nevolilci pa navdušujte slovenski življenj za narodno stvar, za narodne slovenske pravice. Prostopot naj zavladajo po celim jugoslovanskem jugu, Slovinci naj bo na svoji zemlji gospodar, ne pa suženj in hlapec oholega in nasilnega tujca.

Občinske volitve v Trstu. Volilno gibanje med Slovinci. Nemške fantazije. Tržaški Slovinci žive sedaj po geslu: Vse za slovenski Trst. Slovincem njihovo zemljo in pravice. — Za bodoče občinske volitve, o katerih smo že dokaj pisali in ki so velikega pomena za nadaljni razvoj Slovanstva v Trstu in za vsestranski napredek Slovincem v mestu in okolici je postavilo politično društvo »Edinost« v Trstu sledeče kandidate: Za prvi okraj (Škedenj, Marija Magdalena, Zgornja in Spodnja) Anton Miklavc, posestnik pri Mar. Magdaleni, za drugi okraj (Rocol, Katarina, Lonjer, Vrdela, Kolonja, Konkone) dr. Just Perotto, zdravnik v Trstu in za tretji okraj (Rojan, Greta, Barkovlje, Sv. Križ, Prosek, Kontovečji, Opčine, Bane, Trebče, Padriče, Gropada, Bazovica) dr. Ferdinand Černe, odvetnik v Trstu in Štefan Ferluga, šolski vodja na Opčinah. Volitev se vrši v nedeljo, dne 8. rožnika. Kot smo že zgoraj in že prej večkrat omenili, bodo te volitve za tržaške Slovence velepomembne. To tudi tržaški Slovinci vedo, zavedajo se svoje dolžnosti in nastalo je med sila živahno, zelo razveseljeno volilno gibanje. Vrše se shodi po vseh krajih, ki so povsod nepričakovano dobro obiskani. Tržačani poznajo svoje razmere, oni vedo, da tu ne gre samo za narodnostno vprašanje, tu gre za življenje, za gospodarske interese, za gmočni in duševni napredek Slovincem, za ohranitev svoje zemlje in svojih pravic pred grabežljivimi nenasitnimi laškimi gospodariji, katerim so v njihovem nečednem delu stopili na stran s svojo hinavsko taktiko tudi Nemci. Ti sicer niso številni, izgube se skoro med tolikim številom Slovincem in Italijanov, toda zaslombo imajo pri vladi, gorko gnezdo so dobili sedaj pri Italijanih, pri katerih se grejejo kot jež pri lisici in poleg tega hinavsko koketirajo s severnimi avstrijskimi Nemci in preko Dunaja z »rajhovci«, katerih je baže po njihovem zatrdilu, mimogrede na tisoče v Trstu. Vse to kaže, da v Trstu vse vre in kipi. vse gre proti Slovincu, ki pa stoji trdno in se ne menja za zahrbtnje spletke v sovražnem taboru, v kolikor se jih ne tičejo direktno. Čim večji bodo našli Slovinci odpor, tem večji bo njihov odpor. Nemški listi pišejo dolge članke in strašne jeremijade proti prodiranju Slovanstva na jugu, posebno proti Jadranskemu morju. Ti napadajo vse, kar je slovenskega, navidezno v prid Italijanom, v resnici

pa z namenom uničiti najprej s pomočjo Italijanov Slovincem, katerih se bolj boje in nato odrinti Lahe in napraviti na ta način Trst — nemški. Toda premalo računajo v svoji mrzli oholosti na slovensko samozavest, premalo še poznajo tržaške razmere, ob katerih si bodo razbili trde glave. Nemški listi pravijo tudi jasno: Mi hočemo nadaljnemu naraščanju in prodiranju Slovanov odločno nasproti stopiti in mislimo, da delamo to v zmislu politike monarhije, ki je bila tudi ranljivo pripravljena za ohranitev narodnostnega ravnotežja ob Adriji potegniti skupno z Italijo meč. To je politika tržaških Nemcev, in ta politika je slaba, kakor je slaba politika monarhije, če je taka, kot jo označujejo nemški člankar, Igra Nemcev je naravnost zahrbtna, zavratna in sirova, toda našla bo v tržaškem Slovanstvu jez, katerega niti Nemci, niti Italijani ne bodo preskočili. Za to se pobrigajte Slovinci, sovražnik je nastopil, sicer s hinavsko sladko krinko, toda pokazal je nehoče tudi svoj od sovražstva in zlobe spačen obraz.

Nadomestna deželnozborska volitev v Pulju. — Poraz laške kamore v Pulju. V nedeljo se je vršila ožja volitev med socijalnodemokratskim kandidatom Lirussijem in med laško kamoraškim kandidatom dr. Devescovicem. Kakor smo že poročali, so odločili pri ožji volitvi Slovinci in Hrvatji, ki so sklenili voliti s socijalnimi demokrati proti brezvestni kamori. Lahij so delali na vse pretege, spravili so na voliče vse, kar so mogli, vendar so sijajno propadli. Socijalno demokratski kandidat Lirussi je dobil s pomočjo Slovincem in Hrvatov 1619 glasov, laški kamorist dr. Devescavi pa 1366 glasov.

Po svetu... V Trst sta prišla včeraj popotnika Pavel Sevin in Josip Grigourt, ki sta odpotovala iz Pariza 15. oktobra 1911 in ki potujeta po nalogu športnega lista »L'Auto«. Do sedaj sta obhodila Francosko, Belgijo, Holandsko, Nemčijo, Švico in Zgor. Italijo. Iz Trsta potujeta čez Reko v Zagreb, od tod v Belgrad, v Bolgarijo, Rusijo, Mongolijo in Kitajsko.

Skozi okno v četrtm nadstropju je skočila v Trstu 16letna služkinja Lidia del Piero. Prenesli so jo težko ranjeno v bolnico, kjer je v kratkem umrla. Izvršila je samomor v hipni zmedenosti misli.

Potopljena jadrnica. Pri Miljah se je vsled hudega vetra prekucnila in potopila s peskom obložena jadrnica »Gloria« iz Pirana. Motorni čoln »Rocco«, ki je prvi opazil nesrečo, je pravočasno rešil 5 mornarjev potopljene jadrnice. Upajo, da bodo jadrnico še lahko dvignili.

Iz Dalmacije — voluni? Iz Zadra poročajo, da so aretirali v Kotorju nekega bivšega avstrijskega orožnika, sedaj lastnika tovarne za opeko, in njegovega tovariša zaradi razžaljenja cesarja in ker sta na sumu, da sta voluna črnogorska.

Ženo umoril. Nedaleč od vojaških hlevov na Reki je našla neka deklica, ki se je igrala, v nekem jarku truplo, približno 60 let stare ženske. Ko je prišla sodna komisija, so konstatirali, da je umrla žena vsled hude rane, ki jo ima na glavi. Kot morilca so zaprli njenega moža Ivana Palčiča.

Poset „Hrv. društva inženjera i arhitekta“ v Ljubljani.

Dne 26. in 27. oktobra m. l. je priredilo novoustanovljeno Društvo inženirjev v Ljubljani uradni poset »Hrvatskemu društvu inženjera i arhitekta v Zagrebu« in 24. in 25. t. m. je poslednje vrnilo kolegialnemu stanovskemu društvu svoj poset. Je to akt oficijelne vljudnosti, ki na vnanje ne nosi nikake posebnosti. Povsem stara navada je, da se slovenska in hrvaška društva posejajo ter da se vračajo poseti. Hrvatje vedo sami, kako radi jih vidimo v Ljubljani, in Slovinci tudi dobro vedo, da so v Zagrebu vedno kakor v svojem lastnem domu in zato bi bilo morda v vsakem drugem slučaju odveč, ako bi poročali o tem obširnejše, kakor da izrazimo s tem novo veliko zadovoljstvo in veselje, da smo zopet pod svojo streho sprejeli svoje najljubše goste in najbližnje nam sorodnike. V bližanju naših tehnikov pa vidimo neko posebno in veselo znamenje na horizontu naše kulturne zgodovine, in zato želimo, da se s tem veselim pojavom tudi naša javnost nekoliko bližje seznanji ter sprejme ta poset s posebnimi simpatijami.

Naši inženirji niso bili šli samo banketirat in navduševati se v Zagreb, in istotako tudi njihovi hrvaški tovariši niso prišli v Ljubljano samo na zabavo. Ti poseti imajo dvojni globlji namen: medsebojno izpoznavanje v svrhu organizacije ekonomsko-tehničnega, znanstvenega dela in pa organiziranja tehničnega dela kot takega v zvezi z domačim kapitalom.

Ekonomsko-tehnično znanstveno polje je pri nas Jugoslovanih še v prav prvih povojih. Gre se v prvi vrsti za to, da se ustvari temu znanstvu najprvo jezik. Pribiti moramo, da je to fundamentalno vprašanje ravno na teh posetih krasno napredovalo in da so se ravno na teh posetih fundirala osnovna načela glede skupne rešitve tega vprašanja.

V kratkih črtah orisano velja sedaj sedeče načelo: Vitalni finančni in ekonomski razlogi zahtevajo, da si oboja naroda enotno razvija svoj tehnični jezik. Tehnična terminologija se sme pri obeh jezikih razlikovati le po slovničnih in ortografskih oblikah. Nanovo privzete besede morajo biti vedno iz istega vira. Ako imata oboja naroda za kak predmet ali pojem svoj izraz, se ohrani boljši, ali pa rabita oboja v obeh jezikih. Izda se skupni slovar, ali to še le tedaj, ko bo vse gradivo zadostno gotovo (inž. Škaberneti) metodi nabrano. Med tem časom se bo izdajalo terminološko gradivo v skupnem glasilu.

Tudi naša tehnična literatura je dobila svoj fundament v skupnem delu. Slovinci bi ne mogli izdajati sami zase strogo tehnično-znanstvenega lista, kakor je zdaj skupno glasilu »Vijesti«.

Kar se tiče organizacije tehničnega dela in našega kapitala, je pričakovati, da se je začela ravno s temi stiki in medsebojnim spoznavanjem uprav nova doba. Vseobče je znano, da naši merodajni činitelji še danes vedno oddajajo vse načrte za naša monumentalna dela samo tujcem. Isto pa velja tudi na drugih tehničnih poljih in zlasti še v podjetništvu. Jugoslovanski inženirji si takega preziranjia od strani naših narodov samih ne more dajati dopasti in zato hoče nastopiti z umeštno kritiko, ker je prepričan, da bo služil s tem predvsem koristim svoje kulture. Tujec ne more poznati niti naših potreb in razmer tako kakor domačin, niti duha naše umetnosti. Zato zahtevamo dela v domovini zase!

To je torej pomen in namen sestankov naših inženirjev in s temi ideali je prišlo tudi »Hrvatsko društvo inženjera i arhitekta v Zagrebu« minulo soboto v Ljubljano.

Hrvaški gostje so dospeli, kakor smo že v soboto poročali, v soboto popoldne pod vodstvom uglednega inž. arh. Grahorja. Na kolodvoru jih je »Društvo inženirjev v Ljubljani« sprejelo korporativno. Društveni predsednik dež. stavb. nadsvetnik inž. Kliner je došlece najprizrečnejše pozdravil. Bilo je 28 inženirjev in pet dam. Predsednik inž. arh. Janko Grahor se je prav laskavo zahvalil za prijazen sprejem, nakar se je vsa družba odpeljala v hotel »Union« k obedu.

Popoldne so domači inženirji razkazali svojim hrvaškim kolegom dela v Ljubljani in opekarno Vidic in Komp. V Klečah je mestna občina goste tudi pogostila in istotako tudi tovarna Vidic in Komp. Zvečer ob pol 7. se je vršilo v deželnem gledališču predavanje rudn. svetnika inž. Strgarja o idrijskem rudniku. O predavanju bo to še poročali. Po lepo uspelem predavanju se je vršil v hotelu Tivoli animiran komers, pri katerem je vrl sviral orkester Sokola I. Pri komersu je tudi krasno prepeval znani odlični kvartet »Glasbene Maticice«, gg. Jež, Štamcar in cons., ki so ga hrvaški gosti in domačini burno aklamirali. Se posebno pa je poživila večer gospa Otahalo, ki je zapela našim gostom šest lepih pevskih točk. Na komersu se je izreklo vse polno lepih napitnic. Med drugimi sta pozdravila v lepih besedah hrvaške goste tudi ljubljanski podžupan in deželni odbornik g. dr. Karel Triller in g. profesor dr. Hešič.

V nedeljo dopoldne so si gostje ogledali mesto, ob 1. popoldne pa se je vršil slavnostni banket, ki ga je priredilo v dvorani hotela »Union« svojim dragim gostom »Društvo inženirjev v Ljubljani«. Na banketu je bilo istotako izrečenih dosti lepih napitnic, slovenski in hrvaški domovini, hrvaškemu in slovenskemu društvu inženirjev, tehničnemu delu, vrlemu hrvaškemu in slovenskemu žensstvu itd.

Po banketu se je dala družba na dvorišču hotela »Union« fotografirati, na kar je šlo na šetnjo po Tivoliju. Ob pol 7. pa so se gostje poslovili, burno pozdravljeni, od svojih kolegov na južnem kolodvoru. Črni vlak jih je naglo zopet odvedel v stolni Zagreb, ali slovenska javnost jim kliče z njihovimi kolegi vred, da naj še čim preje zopet vrnejo ti resni naši delavci ter nam poživijo našega tehničnega duha, ter oplodijo naše kulturne težnje.

Dnevne vesti.

† Ljubljanska državna realka brez strehe. Kakor je znano, je last-

nica poslopja, v katerem je nastanjena ljubljanska državna realka, Kranjska hranilnica. Ta zavod je sedaj realki najem poslopja odpovedal ter zahteva, da se poslopje izprazni do 1. avgusta t. l. ali pa plača letna najemnina za poslopje v taki visokosti, da bo imela Kranjska hranilnica od poslopja na leto 14.000 K čistega dohodka. To najemnino bi morali plačati kranjska dežela in ljubljansko mesto. Deželni odbor je sklenil, da je dežela pripravljena plačati pač dosedanje prispevek, ni pa voljna prevzeti bremena, ki bi presežala dosedanje dajatve. Ker bo v istem smislu odgovorila gotovo tudi ljubljanska mestna občina, se lahko prigodi, da s 1. avgustom ljubljanska državna realka ne bo imela strehe. Ker se Kranjska hranilnica neče gledati realnega poslopja direktno pogajati niti z mestno občino, niti z deželnim odborom, bo baje naučno ministrstvo v kratkem sklicalo posebno konferenco, da se reši pereče realno vprašanje v Ljubljani. Menimo, da je že res skrajni čas, da se enkrat že vendar definitivno reši ljubljansko realno vprašanje, ki je postal že pravi kulturni škandal za avstrijsko naučno upravo!

† Tožba proti »Slovincu«. Senzacionalni boj, ki ga vodi g. Kamila Theimerjeva v našem listu zoper klerikalno korupcijo in propadlost, je z današnjim dnevom stopil v nov stadij. G. Kamila Theimerjeva je namreč danes po odvetniku g. dr. A. Koka lju vložila pri deželnem sodišču tiskovno tožbo proti Mihi Moškercu, odgovornemu uredniku »Slovenca« zaradi žaljenja časti po dveh nesramnih noticah, priobčenih v »Slovincu« št. 111 z dne 17. maja. Tako pride torej cela zadeva pred sodišče in se bo tam vsestransko razjasnila.

† Vzroki razkola v hrvaški stranki prava. Da je vzrok revolte, ki so je vprizorili v hrvaški stranki prava pristaši politike pokojnega dr. Josipa Franka, evolucija v stranki v jugoslovanski smeri, je bilo vsakomur jasno, ki je zasledoval razvoj političnih dogodkov na Hrvaškem. To priznava sedaj tudi dr. Ivica Frank, eden izmed privediteljev znane »puča« v uredništvu »Hrvatske«, ki v včerajšnjem svojem članku, naslovljenem »Moj odgovor dr. Mile Starčeviću« priznava, da se je revolta v stranki izvršila, ker je strankino vodstvo s svojim glasilom »Hrvatsko« delalo — »nehrvaško politiko«. To »nehrvaško politiko« označuje dr. Ivica Frank tako-le: »Opuščanje čiste hrvaške ideje, ki je vsem namizhodiščevse našepolitike, podrejanje hrvaške misli nekaki megloviti jugoslovanski to — srbski misli. Pretaplanje naše stranke v enostavno podružnico hrvaško-srbske koalicije in tako tolmačenje pakta s koalicijo, po kateri se ji ima brezpogojno pomagati do vlade. Vse to pa v času, ko lahko taka nehrvaška politika vsled znanih zunanjih dogodkov za vedno onemogoči ustvaritev hrvaških in pravaških idealov.« Iz te izjave mladega Franka je razvidno, da revolucionarji v stranki prava ne teže za drugim, kakor za tem, da zopet pokličejo v življenje staro frankovsko politiko negacije vsega, kar je srbsko, jugoslovansko in vobče slovansko. Pri tem seveda ni izključeno, da bi ne imel pri revolti vmes svojih prstov, kakor se je že namigovalo, znani bivši »protisrbski ban« baron Rauch, nasprotno, zdi se celo, da je bil načrt »puča« v uredništvu »Hrvatske« med Horvatom, Frankom in Sachsom na eni strani in baronom Rauchom na drugi strani naravnost dogovorjen in morda od zgoraj celo odoben. Pa naj bo stvar še takšna ali drugačna, eno je čisto gotovo, da dr. Horvat, dr. Frank, dr. Sachs in drugovi svojega končnega cilja ne bodo dosegli. Evolucija, ki se je dvigala v stranki prava v jugoslovansko smer, je posledica naravnega razvoja in ni je več sile na svetu, ki bi mogla ta naravni razvoj preprečiti. Poskus, postaviti hrvaško politiko na stališče pred dvajsetimi leti, je anahronizem, zato mora tudi ta poskus brezpogojno ostati brezuspešen.

† Zmaga v Ložu. Dne 25. t. m. so se vršile volitve v gospodarski odsek mesta Loža. Vkljub silnemu pritisku in močni agitaciji od strani klerikalne stranke so prodrli kandidati narodno-napredne stranke. Izvoljeni so: Franjo Lah, Matevž Pelan in Jože Lavrič, mizar, namestnikoma pa Ivan Kočevar 32 in Franc Juvančič. Tako je tudi ta velevažna korporacija ostala v naprednih rokah. Vsa čast tako zavednim volilcem, ki se niso ustrašili ne preteni, ne grožnji, ne pekla, ne hudiča, temveč so volili kakor en mož z napredno stranko. V tem boju se je posebno odlikoval oča Slabše, pehal se je in agitiral na vse pretege; nekdanji socijalni demokrat Makso Pregelj je

cele tedne pred volitvijo dan za dnevom na Lovškem pragu prerokoval svoj evangelij, a razen eksekutorja ga ni smatral nihče za resnega. Celo tako pobožne ženske, kakor se navadno tam shajajo, so se smejale, zavedajoč se, da tudi apel Maksa, naj si bode pisan ali ustmen, ne bode imel zaželjenega uspeha. Razume se, da tukaj tudi ni manjkalo »ljubečega Jakoba«. Klerikali so ga kandidirali za namestnika, zakaj to stoji, da mora on vedno koga nadomestovati, pa naj si je dotičnik doma ali v Ameriki. Med volitvijo se je vedno vmes vtilkal ter s tem vzbujal mnogo pozornosti, kasneje po volitvi pa polno smeha.

Zopet delegacija celovškega sodišča. Kakor smo svoječasno zabeležili, se je za obravnavo proti spletskemu županu Vicku Katalinčiču, ki je obtožen radi ščuvanja proti državnemu organom, ker je meseca novembra lanskega leta govoril na manifestaciji, prirejeni v proslavo sijajnih zmag balkanskih narodov, delegirala celovško deželno sodišče. Sedaj sta zaradi istega »zločina« tožena tudi ugledna hrvaška rodoljuba marki Bona in dr. Mičič v Dubrovniku. Tudi v tej aferi je najvišje sodišče na predlog generalne prokurature delegiralo deželno sodišče v Celovcu, da sodi imenovane obtožence. Dasi kažejo te delegacije težnjo državne oblasti, tožence za vsako ceno spraviti pod nož, vendar smo prepričani, da bodo tudi celovski sodniki sodili zgolj po pravici in po svoji dobri vesti.

Iz seje deželnega odbora. Za zastopnike dež. odbora v c. kr. dež. znanstvenem svetu sta bila imenovana dr. Ivan Zajec in prosekotor dr. Ivan Plečnik. Za dež. računskega oficijala je imenovan Fran Gabrovšek, za pomožnega uradnika pri deželni elektrarni Avgust Hotnjec. Deželni odbor je sklenil, da se obrne na železniško upravo, naj na gorenski progi zopet uvede osebnih vlak, ki ga je opustila z uvedbo novega brzovlaka.

Kino - Metropoli in katoliki. »Slovenec« se bahato šopiri, ker ni prinašal inseratov o ljubljanskih kino - podjetjih. Iz tega izvaja pravico, da udrži po preminulem kinematografu v deželnem gledališču. Obenem pa namiguje, da se je po drugih zavodih že kazal vzvišeni katoliški duh, dokler ni slaba družba »metropola« zopet kvarila pobožnega razpoloženja. Očividno gre za »Quo vadis«. Ne maramo kritizirati dolgovnega tega filma in gotovo je služil mnogim v zabavo. A toliko lahko povemo, da ne razumemo katoliške gospode. Filma »Quo vadis« ne gre primerjati z evharističnim shodom na Dunaju, ta »amerikanska« judovska senzacija nikakor ni katoliškega izvora in le čudili smo se, da se v »Slovencu« ni vzdignil ni eden glas proti »banaliziranju katoliških čutov«. Sicer so pa naši klerikali vajeni drugih neokusnosti nego so pristne ruske galoše v rimski areni. Riba smrdi pri glavi in vpricho povšealne gostoljubnosti v deželnem dvorcu se ne razburjamo nad postopanjem klerikalcev nasproti slovenskemu gledališču v Ljubljani. Nad vse pojmovanje podlo pa je, da se hoče »Slovenec« »bolj ozirati na domače igralstvo«, kateremu je sistematično odjedal kruh, odkar ta list svobodno okužuje pošteno naše ljudstvo. V istini, skoro bo treba misliti na to, da si pošten slovenski narod priskrbi za dramatsko umetnost lastno hišo, zanemarjeno poslopje »deželnega gledališča« pa naj prepusti umazaniam orgijam tercijalnih skrivnostnih pohotnežev.

— Zapiranje trgovin. Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani je včeraj sklenilo storiti sporazumno z gremijem trgovcev v Ljubljani okraje na pristojnih mestih v ta namen, da se bodo tudi trgovine z živili v Ljubljani zapirale vsaj ob 8. zvečer. Dalje se bode društvo »Merkur« odločno zavzelo za to, da se uredi tudi na deželi zapiranje in odpiranje trgovin in prodajališč po določilih državnega zakona.

— Pri c. kr. policijskem ravnanstvu v Ljubljani naj bi gosposde uvaževali, da tukaj nimamo ulic in cest z nemškimi imeni, kakor ne v Trstu in drugod, kjer stanujejo Slovenci, ne slovenskih. In zraven pride moštvo še v neprijetne zadrege, ki češče ne zna ulic nemško prav imenovati. Kongresni trg n. pr. so prekrstili v Kongresniplatz! Kako bodo neki prekrstili n. pr. Sredina, Privoz, Pod rakovo jelšo itd.?

— Poroka. V jarem zakonskih sladkosti in dobrot je skočil g. Tine Prelovec, asistent Mestne hranilnice ljubljanske ter neumorni in neutrudljivi pevovodja »Ljubljanskega Zvona« in »Merkurja«. Upamo, da ga ta jarem ne bo preveč težil. Vivat sequens!

— Tekmovalno streljanje srednješolcev. V soboto popoldne se je vršilo na tukajšnjem vojaškem strelišču tekmovalno streljanje kranjskih srednješolcev. Letos je bila udeležba tem večja in prireditev tem zanimivejša, ker so se poleg učencev ljubljanskih srednjih šol udeležili tudi sedmo- in osmošolci gimnazij v Kranju in Novem mestu. Vseh tekmovalcev je bilo 204 (lani 160, predlanskim 116) in sicer jih je bilo s I. državne gimnazije 52, z II. državne gimnazije 14, z nemške gimnazije 20, z realke 52, z učiteljskega 27, z kranjske gimnazije 18 in z novomeške 21. Vso strelsko izobrazbo je nadziral in vodil g. stotnik Gasser od 27. domobranskega pešpolka, na posameznih zavodih pa so poučevali častniki in profesorji; tako na I. državni gimnaziji gg. stotnik Globočnik in nadporočnik Šufajter profesorja Groselj in Sodnik, na II. državni gimnaziji nadporočnika Krepelka in Kratochwill ter profesor Pavlič, na realki je vodil pouk samostojno profesor Cora, na gimnaziji v Kranju profesor dr. Cepuder in Kmet, v Novem mestu profesor Lovše in dr. Šerko, na učiteljski pa poročnik Mayeritsch in Czernay ter profesor Modic. Strelne vaje so se vršile od 1. oktobra dalje vsako soboto popoldne od 2. do 4. ure; če se vpoštevata, da se je razmeroma malo število ur v ta namen porabilo, se mora priznati, da so bili uspehi tekmovalnega streljanja ugodni. Razen spretnosti v porabi Mannlicherjeve puške so se poučevali učenci tudi v drugih uredbah vojaškega značaja; v novembru so se bili udeležili bojne vaje planinskih čet; v soboto pred začetkom streljanja so jim pokazali ustroj strojnih pušk, poslovanje telefonske, signalne in sanitetne patrulje, vojaške v raznih opravah itd. Streljanje se je pričelo točno ob 3. uri; streljalo se je na vseh 14 stožicah, na šolsko tarčo z 12 krogi, na 300 korakov razdalje, leže prostoročno. Vsak strellec je imel 5 strelcev, tako, da bi mogel v najugodnejšem slučaju doseči 300 točk. Prireditelji so počastili visoki dostojanstveniki: ekselenciji deželni predsednik baron Schwarz in divizionar podmaršal Kusmanek; mestni župan in deželni poslanec dr. Tavčar, dvoni svetniki grof Chorinsky, vitez Kaltenegger, Hubad in Levec, deželni šolski nadzornik Belar in ravnatelj vseh srednjih šol Črnivec, dr. Požar, Štrifto, Junowicz in Pucsko, Brežnik iz Novega mesta in Faidiga iz Kranja. Vojaško oblast so zastopali brigadir gen. Schmidt pl. Fussina ter polkovniki vseh v Ljubljani nastanjenih polkov. Med sviranjem vojaške godbe 27. pešpolka se je vršilo tekmovalje, ki je trajalo več kot dve uri. Dobitkov je bilo pripravljenih okoli 80; med temi pet častnih daril c. kr. domobranskega poveljstva v Gradcu župana g. dr. Tavčarja (izboren Zeissov trieder) ter vojaškega znanstvenega društva v Ljubljani (popolna turistična oprema). Prispevala pa so tudi ravnateljstva posameznih zavodov ter učenci sami dobitke, večji del praktične porabe. Pred razdelitvijo se je obrnil ekscel. g. divizionar Kusmanek do zbranih mladih strelcev in jim je v jedrnatem govoru razložil, kako velikega pomena je dandanes za moško mladino izvežbanost v rabi strelnega orožja. Vsak za orožje sposoben mladenič je vezan z vojaško dolžnostjo, da služi s svojimi močmi v brambo domovine. Mladina, svesta si te dolžnosti in navdušena domovinske ljubezni, je ponos in opora države. Mladeničem se vojaška služba znatno olajša, če si pridobije prej spretnosti v rabi orožja; pa tudi v čisto osebnem oziru je zanje prednost, ker, kakor krepi izvajanje vsakega športa vrednost individualja, tako jači posebno spretnost v streljanju osebnost samozavest. Nato čestita g. divizionar v imenu Najvišje službe vsem častnikom in učiteljem, ki so strelne vaje vodili, ter darovalcem lepih dobitkov; dalje se spominja naklonjenosti vojne uprave, posebno c. kr. domobranskega ministra pl. Georgija. Končal pa je svoj nagovor s trikratnim hoch- in živio-klicem na Njegov Veličanstvo cesarja. Mladina je navdušena pritrjevala, dočim je zasvirala godba cesarsko himno. Nato se je zahvalil g. stotnik Gasser vsem navzočnim dostojanstvenikom za njih naklonjenost in je zatrdil, da se je v tej mladini tako globoko ukoreninila domovinska ljubezen in patriotična zavest, da se nanjo lahko vsekar zanese. Prepričan je, da bodo ti mladeniči v ponos in čast Beli Ljubljani in krasni kranjski deželi. — Sedem častnih daril so dobili najboljši strelci. Prvi dobitke (dar mestne občine Ljubljane) je dobil Zupančič, gojenec III. letn. učiteljskega, z 250 točkami, drugi je bil Vrančič (VIII. razr. I. državne gimnazije) z 240, tretji Praxmarer (VIII. r. nem. gimnazije) z 235; četrti Jemec (VI. razr. I. drž. gim.) z

220 točkami. Vso prireditev je vodil g. stotnik Gasser, ki ga je podpiral pri tem g. nadporočnik Ravaneli. Ob 6. se je ta lepo uspešno šolsko in vojaško-športna slavnost končala.

— Nogometna tekma. V četrtek popoldne se je vršila klasičnija nogometna tekma med prvimi v drugim moštvom »Ilirije«. Kljub krasnemu vremenu, katero je izzbavilo cele procesije meščanov v okolici, je bilo razmeroma še dovolj gledalcev in vse kaže, da se zanimanje za ta šport vedno bolj širi med našim občinstvom. Kakor je bilo pričakovati, je bila ta tekma dovolj zanimiva, četudi spčetka ni bilo pravega življenja in zadostne hitrosti pri igralcih. Šele polagoma se je tempo poostriilo in žoga je bila sedaj pred temi, sedaj pred onimi vrati. Do uspeha pa ni hotelo priti takoj, ker so se branili in vratarji izkazali na obeh straneh za dobre moči. Igralci so igrali skozinsko mirno. Videlo se je sicer takoj, da ima prvo moštvo večjo igralno rutino, toda preveč obsežna kombinacija v neposredni bližini nasprotnih vrat napadalcev, dalje premalo upoštevanje svojega mesta med krilci in pa požrtvovalnost in odločnost drugega moštva, vse to je razbilo časih tudi drzne napade. Šele v 20. minuti se je posrečilo prvemu moštvu doseči prvi goal, katerega je poslala skozi vrata prav po tleh in tik ob drogu leva zveza. Vratar je menda mislil, da gre žoga mimo vrat in je radi tega ni lovil. Po tem uspehu je postala igra življenejša, ker si drugo moštvo prizadeva vidno, da izenači, kar se mu v 27. minuti tudi posreči. V sled kazenskega strela, diktiranega od sodnika radi roke, nastane pred vrati prvega moštva večja gneča, par strelcev v goal vratar odbije, medtem se pa le posreči levi zvezi v presenetljivem loku čez glave poslati žogo skozi vrata. Prvo moštvo je radi tega uspeha nasprotnika izenačeno, drugo pa navdušeno in vsled tega je odslej naprej do konca prve polovice prav živahna, obojestranska igra, četudi brez uspeha. V drugi polovici igra prvo moštvo samo z deseti igralci. Desni branilec je namreč zapustil brez vsakega tehtnega vzroka igrišče in s tem pokazal, da vsled svojega otroškega razburjanja kljub svoji starosti vendarle ne spada niti v prvo, niti v drugo moštvo. Prvo moštvo poostri takoj tempo in vse kaže, da si prizadeva zadati nasprotniku kolikor mogoče občuten poraz. Drugo moštvo se požrtvovalno in vztrajno brani in tako dolgo časa ne pride do nikakega uspeha. Polagoma pa vendarle prične prevladovati prvo moštvo; drugo moštvo pa najbrže še ni vajeno na tako oster tempo in radi tega sledi proti koncu igre napad za napadom na vrata drugega moštva. Branilca in zlasti vratar, ki reši marsikatero nevarno situacijo, imajo polne roke dela. V 40. minuti slede bliskoma trije napadi drug drugemu; prva dva vratar reši, tretji, ki ga izvede centrefor z visokim in ostrim strelom, se spremeni v goal. In pri tem rezultatu ostane potem do konca igre, kljub vsem nadaljnjim napadom. Prvo moštvo je torej zmagalo z rezultatom 2 : 1 nad drugim. Ako hočemo pri tej priliki govoriti o kvalifikaciji obeh moštev, moramo poudarjati: Obe moštvi sta približno enaki. Prvo moštvo ima več igralnih izkušenj in pride do veljave šele pri ostri igri. Tudi je v drugi polovici odločno boljše, kakor v prvi. Izmed napadalcev sta še vedno jako dobra vnanja napadalca, sredina pa nima prave odločnosti. Krilci pre pogosto pozabijo na placement; razven tega so bili menda indisponirani. Obramba je dobra. Levi branilec je sploh sam v drugi polovici več storil, kot v prvi skupno s svojimi razdražljivimi tovarišmi. Vratar seveda na mestu. Pri drugem moštvu je cela napadalca vrsta odločna; pri zmeri igra ima lepo kombinacijo in hitro prodira. Posebno dobra sta levi vnanji napadalec in desna zveza. Treba je samo več traininga in cela vrsta bo prav dobra, pa tudi upešala ne bo. Izmed krilcev se je odlikoval zlasti levi, ki obeta postati izborna moč. Branilca sta oba dobra. Desni spada v prvo moštvo že radi svoje mirne igre. Vratar je nevaren konkurent vratarju prvega moštva. — Sodeč po tej tekmi, se nam obeta, da dobimo v Ljubljani šeasoma prav izborna nogometna moštva, ki bodo lahko z mirno vestjo tekmovala s priznanimi zunanji prvorazrednimi moštvi. Doslej smo namreč prišli v Ljubljani po pojmi avstrijske nogometne kvalifikacije do srednjedobrega drugega razreda. Moramo pa napredovati. Tekmo je vodil kot sodnik gosp. Mencinger.

— Tračnica v tobačno tovarno. C. kr. železniško ministrstvo je sporazumno z notranjim ministrstvom z ozirom na državnogospodarsko korist dovolilo, da napelje uprava tobačne režije od proge južne železnice v tukajšnjo tobačno tovarno tračnico, po kateri se bode vozilo blago

v tovarno in iz nje. Vsled tega bode največ oškodovana spedijska tvrdka R. Ranzinger, ki je dosedaj imela v najemu ves ta tovarniški promet.

— Preiskava mleka. Tržno nadzorstvo je danes popoldne na trgu preiskalo mleko v 38 slučajih. V petih slučajih je bilo mleko zasirjeno in so je morali vlti proč. Vzrok temu je, da nekatere ženske ali ne znajo, ali pa nočejo na pravilno ravnanje z mlekom, vsled česar imajo seveda same škodo. Kako se z mlekom mora ravnati, da se ne pokvari, smo že povedali svoj čas.

Nesreča pri cerkveni paradi. Včeraj v pozni večerni uri so peljali v tukajšnjo deželno bolnišnico mladega fanta, ki se je smrtno ponesrečil v nedljo pri streljanju ob priliki škofovega sprejemanja v Gorici nad Kranjem. Obraz ima ves razžgan in ranjen, težko, da bo še kedaj videl. Tega so prepeljali v bolnišnico, drugega, ki pa je še bolj ponesrečen, so pustili doma in je malo upanja, da sploh ozdravi. — Kedaj spregleda oblast, da ljudstvo ni za to na svetu, da žrtvuje drago življenje cerkvenim paradam. Mlad fant ostane za vedno nezmožen za delo, nesrečen za vedno, odvisen od ljudske usmiljenosti in breme za občino in deželo. Vse drugače postopajo oblasti, če si fant poškoduje z gotovim namenom prst pred naborem! — Bog noče od nas krvavih žrtev, ampak dobrih, poštenih dejanj, noče parade in ceremonij, temveč stalno notranje razpoloženje k dobremu. Škof pa naj sam birmuje, sam naj strelja in če hoče, sam se obstreli!

Iz Kranja. Zaročil se je g. Fran Sladič, trg. sotrudnik pri g. Adamu z gospico Ivo Ržen! — V nedeljo, 25. t. m. bil je pogreb kontoristinje g. Fani Cvar, umrle v dobi 20. let. Imenovana je bila sestra g. F. Cvara v Kranju, ter članica ženskega odseka tukajnjega Sokola! Pogreba se je udeležila velika množica ljudi, med njimi ženski oddelek Sokola in tukajšnji Sokoli v kroju z zastavo!

Otrok zgorel na pašniku. Delavčeva žena Marija Jerala na Koroški Beli je potrebila pašnik in zažgala kup plevla in dračja. Pri ognju so ostali njena petletna rejenska Ivana in njena sinova eden tri, eden 5 let star. V odsotnosti žene se je vnela dekletu obleka, pri čemer je dobilo dekle kljub takojšnji pomoči tako težke opekline, da je drugi dan v silnih bolečinah umrlo.

Nesrečna smrt vrliga moža. Dne 23. maja zvečer je umrl v starosti 46 let gosp. Franc Hraštovčan iz Leskovca. Padel je s kolesa in bil takoj mrtev. Rajnik je bil vpokojeni železniški uslužbenec. V umirovljenem stanju je pridno dopisoval v napredne liste, ki jim je bil sam zvest naročnik, pa jih tudi vztrajno in neustrašeno širil med narodom, tako zlasti »Slovenski Dom«. Proučeval je med drugim staro in vojno zgodovino in bil sploh avtodidakt. Kot vnet čebelar je slovel daleč na okrog in bil v tem oziru temeljit strokovnjak. Pri zadnji državnozborni volitvi je nastopil kot samostojni kandidat na socijalno - demokratični podlagi. — Pred dvema letoma pa je bil obdolžen neke oskrumbe leskovske cerkve, vendar je bil pri obnovljeni razpravi končno oproščen. Zadeva je vzbujala svoj čas precej pozornosti, ker so jo izrabljali nasprotniki v politično strankarske namene. Vrlemu sotrudniku in somišljeniku bodi zemlja lahka!

Kako klerikali za se skrbje, kaže nam sledeči slučaj: Pristno klerikalno podjetje Zabret & Komp., izdelovanje lanenega olja v Britofu pri Kranju, prevaža blago iz tovarne po Kokriški cesti na kolodvor v Kranju in nazaj z lastnim tovornim avtomobilom, kateri prevozi to cesto nešteto krat čez dan ter drvi s tako hitrostjo po klancih in ovinkih, da občinstvo ogorčeno protestira ustno in po časopisih. Kokriška cesta je na tej progi od tega avtomobila takorekč razorana. Kadar je suho, se za avtomobilom dvigajo oblaki prahu, kateri pada v stanovanja ob cesti, v deževnem vremenu pa navadni vozovi komaj blato prerijejo. Za pešce je ta cesta sploh nerabna ter gre vsak raje ob stranskih stezah po polju. Deželni poslanec g. Zabret, kateri je družabnik tega podjetja, dosegel je s svojo interpelacijo, da se mu je nastavilo novega cestarja, kateri malo bolj skrbji za to cesto. Posebno jo je osnažil iz Kranja do cerkve v Primskovo v času, ko so bili prevzvišeni v Kranju na birmi, ter posetili tudi bližnjo šolo in verne občane. Nehote se je vsakemu vsilila želja, da bi se škof večkrat vozil po deželi, bile bi vsaj ceste vedno snažne, kakor ravno imenovana, katere si prej sploh ni bilo mogoče drugače predstavljati, kakor polno praha in blata. Ker ta cesta največ trpi vsled zgoraj omenjenega težkega avtomobila, radovedni smo, ali tvrdka plačuje posebne prispevke za popravila te ceste.

Jugoslovanska socijalno - demokratična stranka in njeni voditelji. Iz Zagorja ob Savi se nam piše: Dne 22. maja smo imeli Zagorci običajno procesijo in ob tej priliki je naš poznati »voditelj« Čobal v svojem stanovanju okrasil okna s cvetjem in pirnicami, v ozadju pa je postavil na vsako okno po dve sveči, da je s tem počastil procesijo. Do letos Čobal še nikdar ni razsvetlil ob priliki procesije svojega stanovanja oken in mož je že prilično 20 let v Zagorju. Ali hoče krajevni starešina socijalnih demokratov zopet oživiti verske simbole v stranki. Kaj je Čobal hotel s tem doseči, nam je prav dobro znano. On se dobro zaveda, da je doigral svojo vlogo pri nas; ker pa zadnji čas kupuje hišo od nekega posestnika in tam namerava otvoriti svojo lastno prodajalno, je pač radi tega nastavljal vernemu ljudstvu v podobni sveč svojo vado. — Delavsko konsumno društvo v Hrastrniku bi rado svojo filijalko od gosp. Dernovska prenestilo tja, kjer stanujejo sodruzi steklarji ter je prosilo ravnateljstvo steklarne za prostor. Toda prošnja je bila zavrnjena. — Prišel pa je ravnatelj steklarne Velček v Zagorje k Čobalu, ter mu ponudil prostore, če hoče on tam ustanoviti »svojo« filijalko in se je baje izrazil, da mu je on bolj simpatičen, ker ni nasprotnik ponemčevanja slovenske dece. — Ta govorica se širi po Zagorju. Le vsled teh dveh razlogov smo se odločili, da priobčimo pismo, katero se je poslalo na »Zarje« še lansko leto za časa našega boja proti Čobalu in ostalim voditeljem. Pismo se je glasil: »Velednejo uredništvo »Zarje«, Ljubljana. Prosim, da blagovolite moje poslano proti plačilu v Vašem cenjenem listu priobčiti. Upam, da mi bodele dali prostor, ker razmere zahtevajo, da se v naši stranki razprši ta boj. Jaz kot pravi socijalni demokrat, hočem, da bi v Zagorju ne trpela stranka samo vsled Čobala, kajti on že dalj časa dela samo svojo politiko, katera pa mnogo škoduje naši stranki, vsled tega sem se odločil sporazumno z opozicijo, da mu dam priliko, da me mora pred sodišče tirati in za to imam tudi dokaze. — Poslano sodruhu Melhiorju Čobalu v Zagorju ob Savi. Ker si me Ti zadnji čas pričel javno sramotiti, da sem jaz nič vreden socijalni demokrat in nekam namigavati, da se naj mene izobči iz stranke, sem primoran, očitane, naperjeno proti meni, zalutiti Tebi nazaj v obraz. — Tak človek naj bi bil pravi socijalni demokrat, kakor si Ti, ki imaš neštete grehov na sebi. Ali je to za pravega socijalnega demokrata pošteno, če se ravnatelj »Trboveljske premogokopne družbe« izrazi, da je Čobal v Zagorju. In nadalje se je izrazil nasproti neki osebi: »Ali ni imela takrat družba res dobiček, ker se je v Trbovljah in Hrastrniku stavkalo, v Zagorju pa ne?« Na to Ti je rekla dotična oseba: »Da, Čobal, družba je imela s tem dobiček. Ti pa kot voditelj delavstva, bi pa ne smel izdati interesov delavstva.« — Zagorje ob Savi, dne 24. aprila 1912. — Peter Savišek l. r. — Znano nam je, da je bil nato v »Zarji« nujen poziv k izredni seji in da se je tisti dan Čobal tudi peljal v Ljubljano. Savskovo poslano pa ni zagledalo luč sveta in tudi odgovorili mu niso nič. Pač pa je prišel takratni sourednik »Zarje« Mrak posredovati, da naj se preneha s članki: »Socialni pregled zagorskega proletarijata« in pri tej priliki nagovarjal Savška, da naj odloži mesto občinskega svetovalca. Ali je bil takrat Mrak poslan od vodstva, ali je prišel z lastnega nagiba, nam ni znano. — S tem pa je pokazalo vodstvo »Jugoslovanske socijalne demokracije«, da simpatizira z velekapitalom, ter da mu je še menda celo ljubo, če se posamezni krajevni voditelji bratijo z velekapitalistično družbo, katera izkorišča na krvi in mozgu ubogega slovenskega proletarca. Pridružimo se »Zarji« z dne 17. t. m. notici: »Škandal v deželnem dvorcu«, ter citiramo njene besede: Dovolj žalostno je, da so več let molče gledali in trpeli v »Jugoslovanski socijalno - demokratični stranki« avtokracijo ene familije. Sedaj, ko je škandal javen, je na mestu odkrita beseda in moško dejanje. — Opozicijski jugoslovanski socijalno - demokratični voditelji.

Kinematograf »Ideal«. Novi spored, ki se predvaja od danes do vstevši četrta je nadvse zanimiv. Posebno komični učinkovitosti »Maks vozi na ladra« in »Morice predsednik« ter lepa drama »Na robu življenja« bodo gotovo vsakega gledalca zadovoljile. — Ostale slike: »Žurnal Pathé«, »Turkestan in njegova okolica«, »Avgustin ljubljani«, »Kongres za telesno vzgojo«, »Zmota« in »Mučenik znanosti« so prvovrstne. — V petek otvoritev vrta, ki je popolnoma na novo urejen. — Predvajala se bode vsak petek prvovrstna učinkovitost tvrdke »Nordiskfilm Co.«

V mestni klavnic so zaklali od 11. maja do 18. maja 51 volov, 5 bikov, 10 krav, 95 prašičev, 98 telet, 28 koštrunov in 48 kozličev, vpeljali so 54 kg mesa, 53 zaklanih telet in 30 zaklanih kozličev.

Stari rokavah pod ključem. Oblastim dobro znani obiskovalec idiličnega Mestnega loga Lovrencij Muha, ki ima za mesto prepovedan povratek, pa se semtertja le še včasih povrne nazaj, sicer se pa najraje zadržuje na Viču in na Glincah, kjer prazni s svojimi črnimi brati »šila«, če imajo kaj okroglega v žepu, če pa ne, pa že gledajo, da si to na ta ali drug način preskrbe, samo, da zadovoljijo svoja nenasitna grla. Tudi predvčerajšnjem ponoči je poskušal pri neki posestnici na Viču svojo srečo, ki mu je pa opotekla. Vtíhotapl se je v njeno stanovanje in se vlegel pod posteljo čakajoč, kedaj bo zaspala, da bi pričel potem s svojim delom. Pri čakanju je bil pa malo neroden in se je zadel ob posteljo, kar ga je posestnica začutila ter začela na ves glas kričati. To je pa Muha tako prestrašilo, da je skočil pokonci in ušel iz hiše pri oknu. Na krik so prihiteli sosede oboroženi z vilami, matikami, kolmi in drugo tako pripravo. No pa Muha je bil srečno do takrat že ušel usodi in ne bilo bi se mu godilo dobro, ako bi jim prišel v pest. Zadevo so takoj javili policiji, ki je predrznega potepuha še drugi dan izsledila in utaknila v zapor.

V prisilno delavnico so danes oddali malopridnega Ivana Marna, roj. 27. septembra 1877 v Zgornjem Brniku ter pristojnega v Cerklji, v Kranjskem okraju. Sodišče je bilo Marna nacijaoniralo že pred tremi leti za prisilno delavnico, a mu je deželna vlada to pogojno spregledala, ker je slovesno obljubil, da se popravi. A kar se je učil Janezek, to zna Janez. Možakar je ostal v stari koži in ko je sedaj zopet sodnijsko kaznen prestal, je moral brez pardo na v hišo pokore.

Na trg je prinesla prodajati neka kmetiška ženska tri mlade sove, katere je prodala po 1 K 20 v. Ženske so redko perutnino rado vedno ogledovale in še več se jih je nabralo okrog ženice, ko je ta začela pripovedovati, da gnezdi v duplih in kako težko jih je dobiti.

Zgubljen. V nedeljo je zgubil nekdo od Dolenjskega kolodvora do Gruberjevega mostu zvit kavčuk-plašč. Najditelj naj ga izvoli oddati v trgovini J. C. Mayer v Ljubljani.

Narodna obramba.

Nemški Schulverein pošilja ravnokar na različna društva in razne osebe oklice ter pozivlja in roti vse, da naj se meseca maja prireajo slavnosti, zbirke in kupuje družbeno blago v prid »Schulverein«. Iz oklica je razvidno, da je nemški Schulverein imel v preteklem letu nad 200.000 članov in nabral nad 1.200.000 K. Poleg lepe milijonske glavnice ima to društvo še Roseggerjev obrambni sklad z nad 3 mil. K. S tako ogromno vsoto se da lahko kaj napraviti! Mi Slovenci ne zavidamo Nemcev za ta denar; boli nas samo to, da gredo vsi ti nabrani zneski v sklad za **ponemčevanje Slovencev**. Zbiranje zneskov za nemški »Schulverein« bodi nam Slovincem v spodbudo. Kar delajo Nemci, to moramo mi Slovenci tudi storiti, seveda, kolikor zmoremo. Tudi mi se moramo zavedati naših dolžnosti ter vedno misliti na naša obrambna društva, v prvi vrsti na **Ciril - Metodovo društvo**. Prav umestna je bila torej zadnja notica v »Slovenskem Narodu«, da naj Slovenci smatrajo dan sv. Cirila in Metoda, dne 5. julija kot narodni praznik, torej za zbiranje prispevkov in prirejanje veselja v prid šolske družbe.

Iz Zagorja ob Savi. Dne 25. t. m. je bil občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v gostilni gosp. Müllerja. Žalostno za zagorske razmere, da še sklepni nismo bili. Ni dovolj, da se samo plača tisti bori dve kroni letno in s tem misli, da je vsak storil svojo narodno dolžnost. Zagorje je važna postojanka v narodnem oziru. Bili so se hudi boji, narodna zavednost je žrtvovala že žrtve in vendar je zmaga naša pravična slovenska stvar. In po teh hudih in vročih bojih naj zopet zavladava mlačnost in tihotota? Kdor trdi, da smo trdni v Zagorju v narodnem oziru — se jako moti, in ta ne pozna industrijskih krajev. V takih krajih se čez noč preobrne ter prične pihati ostra sapa. In mi stojimo tu nepripravljeni in nezavedni. Zgoditi se nam zna, da bode mo ječali pod tujim jarmom. Torej, kdor se zaveda, da je Slovenec, naj stori svojo narodno dolžnost s tem, da pridobiva člane za našo **prepotrebno društvo sv. Cirila in Metoda**. Če bomo enkrat edini in zavedni, jo ne bode sile, katera bi nas zatrla. **Il. narodno ženstvo, bi pač lahko žr-**

tvovalo malo za narodno stvar; v dnu duše mora človeka zaboleti, ko vidi, kakšna mlačnost vlada med našimi narodnimi dekleti, za vse druge nepotrebne stvari se ima vedno dovolj časa na razpolago, a za narodno delo, za to pa ni časa. Li ni to žalostno, da se je občnega zbora udeležila **edina narodnodelavna gospica Berta Müllerjeva**? Kako bodele dajale kot matere svojim bodočim otrokom navdušenje za narodne svetlinje, če ste že kot dekleta nezavedne Slovenke. Upam, da ne bodo moje besede zaman, kakor tudi niso bile besede g. Müllerjeve, da naj nas osem, kateri smo se udeležili občnega zbora, položimo v znak ogorčenja mali dar na oltar družbi. In tako je nabrala 14 K 70 vin. Občni zbor se vrši dne 8. rožnika v gostilni g. Ivana Müllerja s istim sporedom, kakor bi se moral vršiti v nedeljo, dobro bi bilo, če bi kdo prišel od glavnega vodstva iz Ljubljane, da bi malo navdušil naše mlačno občinstvo. — **ier.**

Društvena naznanila.

Mladinska skupina N. S. Z. priredi v nedeljo, dne 1. junija ob pol 8. uri zvečer na dan občnega zbora N. S. Z. v areni Narodnega doma družinski večer, spojen z gledališko predstavo »Svet brez moških«, burka v treh dejanjih. Po predstavi prosta zabava. Ker je to prva prireditve naše mladinske skupine, usojamo si kar najtopleje priporočati slavnemu občinstvu, da poseti družinski večer. Dolžnost vsakega je, da podpira mladino, poseba njene prireditve ter tako pripomore organizaciji do gmočnega uspeha.

IV. izkaz prispevkov za zgrajbo telovadnice »Sokola I.« v Ljubljani. 100 K poslal neimenovani g. v Ljubljani; po 20 K so darovali: J. Babnik, A. Accetto, Neimenovana, S. Praprotnik, J. Pavšek, dr. Triller; po 15 K: J. Vidmar; po 14 K 40 v: c. trdka Radkorsky; po 10 K: K. Babnik, Rohman, F. Zajc, I. Janež, A. Lenček, A. Lukič, I. Volk, E. Svetek, Obrtno pomožno društvo; po 5 kron: J. Šircel, St. Babnik, Neimenovana, J. Hauptman, J. Jančar, I. Koprivc, A. Volk, A. Potočnik, A. Ravhekar, neimenovana trdka, F. Rožič, F. Trtnik, M. Koželj, V. Koželj, Neimenovana, M. Vidmar, Neimenovana; po 2 K: J. Štor, Neimenovana, A. Drgan, F. Pukelstein, M. Požeg; po 1 K: Cerkenik, A. Anžič, A. Bajc, I. Kušar, I. Rozman; po 60 v: I. Podboj; po 40 v: I. Burja, Pirc; po 20 v: Neimenovana. — Na občnem zboru Sokola I. nabrano 14 K. v veseli družbi v kavarni Miholič 4 K. Z razpečavo blokov nabrali dr. Pestotnik 15 K, Fr. Poljšak 10 K, Kocmur 10 K. — Bratska hvala vsem! Na zdar! — **Dr. Pestotnik**, predsednik.

Zadruga sobo-črko slikarjev in pleskarjev v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v petek dne 30. maja t. l. ob 5. uri popoldne v restavraciji pri Mraku, Rimska cesta.

»Sokolu« na Viču je poklonil g. Jakob Babnik v gostilni pri »Jeleniču«, stara pot, kot izgubljen stavo z gosp. Franom Gradišarjem 5 K. — Iskrena hvala!

Narodna čitalnica v Kranju proslavlja letos svojo 50letnico. Odbor je v svoji seji sklenil prirediti dne 5. in 6. julija t. l. veliko slavnost in sicer v sokolski dvorani koncert in igro, ter ljudsko veselico na prostem v drevoredu Zvezda.

Izpred sodišča.

Poneverba v klerikalni »Zadružni zvezi« — **Ivan Polajnik pred ljubljansko poroto.**

(Popoldanska razprava.) Predsednik pokaže nato porotnikom razglednico, na kateri je fotografiran Polajnik, ki se je fotografiral nazaj grede iz Amerike na parniku »Finland« med veselo družbo s čašo vina v roki. Dr. Furlan konstatira, da se je vozil Polajnik iz Amerike nazaj, ne kot jetnik, marveč kot popotnik, prost in da je razpolagal prosto z denarjem. Pazili so samo toliko nanj, da so gledali, da se ni preje izkrcal kot v Antverpnu, kjer so ga aretirali 9. marca ob 3. popoldne. Tudi o onih 4000 K, ki jih je naložil v Stuttgartu ni sam nič povedal, in bi bil utajil tudi teh 4000 K, da ni dr. Hartman sam tega povedal. — Dr. Pegan konstatira, da je imel Polajnik zadnje leto poleg stanovanja skoro 2700 K efektivnih prejemkov v denarju. Polajnik ugovarja in predlaga, da se predloži sodišču tudi on famozno pismo, katerega je pisal ravnatelju Travnu, v katerem pismu se je norčeval iz »Zadružne zveze« in rekel, da si je privoščil 40.000 K za priboljšek in odškodnino za malo plačo. Polajnik trdi, da če se je omenilo iz tega pisma že to, kar je za njega obtežljivo, naj se omeni javno še to, kar je za njega v pismu olajševalno. — **Dr. Pegan:** Efekt tega

bo, da dvigne državni pravdnik proti Polajniku obtožbo zaradi nevarnega pretenja. Polajnik je baje med drugimi v pismu ravnatelju grozil in obenem rekel, da naj ga ne iščejo, ker je zastoj. — Zagovornik dr. Švigelj predlaga, z ozirom na to, da je njegova rodbina hereditarno obtežena, in da je Polajnik sam bolan, ter je okužil tudi ženo in da je kakor dokazano precej raztresen, da se preišče njegovo duševno stanje in da se zasljiho kot priče zdravniki, pri katerih je bil Polajnik in njegovi bližnji sorodniki. — **Predsednik:** Dr. Schuster je izjavil, da je obtoženec zdrav. — **Drž. pravdnik:** Sem proti predlogu, ker ni utemeljen. Glede obtoženčeve norosti in duševnega stanja navede pri ti priliki državni pravdnik šalo iz nemških »Fliegende Blätter«, kjer prasa en »pilhar« svojega tovariša, kako je to, da je bil že tolikokrat zaprt, nakar mu ta odgovori: »Ja takrat še nisem poznal duševnega stanja«. — Senat je te predloge zavrnil in predsednik je prebral na to porotnikom eno in glavno vprašanje, ki slove: Ali je obtoženec kriv, da je s tem, da je ponaredil na denarni nakaznici »Zadružne zveze« podpisal ravnatelja »Zadružne zveze« Travna in tajnika Kralja in spravi s tem v zmozo uradništvo »Jadranske banke«, vsled česar bi nastala škoda čez 2000 K, ter sta vsled tega trpela imenovana zavoda škodo 40.000 K. — **Dr. Švigelj:** Ali ste imeli namen škodo poravnati. — **Polajnik:** Da, žal mi je bilo, dal bi bil nazaj, toda šel sem naprej zaradi svoje žene. Iz Amerike bi bil pozneje denar vrnil. — Nato je govoril

državni pravdnik,

ki utemeljuje obtožbo v polnem obsegu. Zadeva je popolnoma jasna in prepričan je, da bodo porotniki Polajnika soglasno obsodili. Prizna sam obtoženec in znano je, da je potvoril zasebne listine, bodisi, da je podpisal pavziral, ali jih je napravil že izurjen, prostoročno. Kako je Polajnik to naredil, za krivdo ni merodajno. Imel je na razpolago okoli 3000 nakaznic za dviganje denarja in gotovo se je Polajnik, ki je imel tako lepo priliko, dobro izuril v podpisih in nepobitno dokazano je, da je imel namen goljufati. Da bi bil imel Polajnik namen katerikrat denar vrniti, ni misliti. Imel je namen pobegniti, vzel si je lansko leto potni list, govoril je že, da bo šel v Bolgarijo, kjer ga pa niso pričakali, in je poleg tega rad lahko in potratno živel. Tudi ni on poštenjak, bil je že večkrat kaznovan. Kje je denar? Da bi mu bil denar ukraden, je izključeno »trdim, da on ve kje je denar in da ga je skrli«. Tudi mu ni bila sila, da bi kradel, marveč je bil dolgo nameraval na tuje stroške onkraj morja udobno živeti. Zato predlaga obsodbo.

Zasebna udeleženca.

V imenu zasebne udeležnice »Jadranske banke« poudarja dr. Furlan, da je za krivdo egalno, če je Polajnik denar izgubil, če ga je podaril, ali če mu je bil ukraden, dovolj je, da je dokazano, da je ukradel. In treba ga je eksemplarično kaznovati. To je krivda, suha krivda, vse drugo, kar se je med obravnavo čulo, je samo postranska slika rafiniranosti obtoženca, slika davno premišljenega namena defraudirati denar in pobegniti. Njegovo predžvljenje kaže, da mož ni pošten, da je začel že l. 1901. krasti in da je vrh tega zakrknjen zločinec. Komu je dal med vožnjo 29.000 K je uganika, toda za presojo slučaja krivde to ni merodajno. Obtoženec ni imel na vlagatelj, na zadružnike kljub velikim denarnim krizi na den. trgu obzira, on se sploh ni oziral na nikogar in zato predlagam pritrditev vprašanja. — **Dr. Pegan** pa poudarja, v imenu »Zadružne zveze«, da Polajnik ni bil v sili, ker mu je »Zadružna zveza« baje ekselentno plačala njegovo delo, tudi se ni kesal in se ne kesal. Za norost pa je pokazal samo eno znamenje, namreč, da je pozabil, da je bil že kaznovan. Nasprotno pa govorijo veliko momentov za njegovo prefriganost.

Dr. Pegan tudi pove, da mu je Polajnik danes rekel v obraz: **da bo ravnatelj »Zadružne zveze« Ivana Travna zaradi njegovega današnjega pričevanja spravi v zapor.**

Predlaga obsodbo.

Zagovornik

dr. Švigelj poudarja težkočo zagovora napram tolikim obtožiteljem in izjavi, da je obtoženec hereditarno obtežen, kar kaže njegova rodbina. On je tudi bolan, in seveda duševno slaboten. K temu pride še njegov slab gmočni položaj. Mož se je oženil brez nič na nič, imel je polno dolga in kljub zatrditvam od gotove strani, da je imel pri »Zadružni zvezi« sijajno plačo, ni mogel izhajati,

ker so ga tlačili dolgovi in bolezni. In v takem položaju je za uradnika, kakor je bil Polajnik, za tako slabotnega človeka, ta lepa prilika, ki jo je imel pri »Zadružni zvezi« silno nevarna. Imel je na razpolago do 400 čekov, kar prosto tam. Prosil je za zvišanje plače, da si opomore, prosil je za predujem, toda zastoj. Dobil ni ničesar. Prilika mu je bila dana, ni mu je bilo treba iskati. To je gotovo, dali ste mu priliko »Zadružna zveza«, kakor »Jadranska banka«, seveda v veliko večji meri in v prvi vrsti »Zadružna zveza«, ki mu je dala na razpolago čke odnosno denarne nakaznice. Da pa je bila Polajniku njegova ročna torbica, v kateri je imel velik del poverjenega denarja ukradena, je tudi možno. Nasprotno ni dokazano. Vse to naj porotniki vpoštevajo in naj v svrhu manjše kazni pristavijo k vprašanju, da Polajnik ni imel namena oškodovati omenjena zavoda za več kot 2000 kron.

Državni pravnik se je protivil temu, da bi se zvrčala krivda na omenjena denarna zavoda, ter navedla zopet za vzgled slučaj, ko je nekdo ukradel uro raz okno, na to pa je nahljil v sodni dvorani lastnika. Čakaj, ti si kriv, da sedim danes tukaj, zakaj pa si pustil uro na oknu.

V istem smislu poudarja to tudi dr. Furlan in poziva porotnike, da naj re sodijo preko zakona s srcem in naj dajo pravici zadoščanje.

Lahkomiselnost »Zadružne zveze«

opravičuje in zagovarja nato dr. Pegan s tem, da označi dotične tiskovine, denarne nakaznice, za nedolžne tiskovine, ki niso tako nevarne, kakor se misli. Preje se je izplačeval denar proti navadnim pismom iste vsebine, ki so se sproti pisala. Da se prihrani delo, dala so se ta pisma tiskati. Polajniko bi bil goljufal, tudi če bi teh nakaznic ne bilo, ker proti goljufiji se ni zraslo lečilno zelišče. Javnost pričakuje, da se ga obsodi. — **Dr. Švigelj:** Priliko ste mu dali, posebno mu jo je dala »Zadružna zveza«, ker mu je dala tiste nakaznice proste.

S tem je bilo dokazovanje zaključeno in po kratkem resuméju predsednika senata in po pouku porotnikov so se umaknili porotniki v svojo posvetovalnico.

Po kratkem posvetoovanju so se porotniki vrnili, in prvomestnik g. Stupica je proglasil, da so porotniki vprašanje

soglasno potrdili

brez vsakega dostavka.

Razni predlogi.

Ko se je Polajnik prebral pravorek porotnikov, ga je vprašal državni pravdnik se enkrat, kje da ima denar in ga pozval, da naj pove to v svojem interesu. — **Polajnik:** Meni je bil denar ukraden. — **Dr. Švigelj:** Tudi jaz vas pozivljam povejte, obsojeni ste itak! — **Polajnik:** (Ob mučni tišini v dvorani): »Povedal sem že; denarja nimam!«

Državni pravdnik predlaga na to obsodbo. **Olajševalnih okoliščin** ni, kar je obtoženec priznal, je moral priznati, to priznanje ni pravilno in tudi ne skesan. **Prepričan sem, da Polajnik ve kje je denar, da bi lahko poravnal škodo, toda on noče.** Obtežilo pa je za obtoženca, da je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine in nezvestobe, da je poveril veliko vsoto in da je izvršil dejanje z veliko zvičajnostjo. Zato ga tudi ne more priporočati milosti sodnega dvora.

Dr. Pegan predlaga, da se prisodi solidarno »Zadružni zvezi« in »Jadranski banki« 40.000 K s 6% trgovskimi obrestmi od 3. februarja 1913. V istem smislu stavi predlog tudi dr. Furlan s pristavkom, da se prisodi zavodoma solidarno ali pa vsakemu zavodu polovico. Denar, ki ga bodeta dobila zavoda iz sodne shrambe, se bo seveda pozneje od te vsote odštel. — **Predsednik:** Polajniko, ali imate vi še kaj za priporočiti. — **Polajnik:** Nič! — **Dr. Švigelj** predlaga, da naj vpoštevajo sodišče vendar le nekaj olajševalnih momentov, ki so utemeljeni. Polajniko je imel slabo domačo vzgojo. (Iz avditorija) v nudila se mu je velika tuja prilika. Vpoštevati je uboštvo, revno stanje, dolgove, priznanje, kes in delno poravnane škode. Vso ta, ki je pri sodišču deponirana se mora vpoštevati za vrnjeno in sicer cela, dasi jo je dr. Pegan zarubil za neko drugo terjatev za Zadružno zvezo s Polajnikovimi premičninami vred. Vpoštevati naj se tudi preiskovalni zapor.

Sodba.

Nato se je umaknil sodni senat v posvetovalnico. Po kratkem se je vrnil in predsednik je proglasil sodbo.

Polajniko je zakrivil hudodelstvo goljufije in se obsodi na 6 let težke ječe poostrene s postom in trdim ležiščem vsako četrtletje in s samotno celico, temnico in trdim ležiščem dne 3. februarja vsakega leta. Dalje mora plačati Zadružni zvezi in Jadranski banki 40.000 kron s 6% trgovskimi obrestmi od 3. febr. 1913, od katerega zneska se bo odštelo to kar bodeta dobila zavoda iz sodne shrambe. Trpi tudi stroške kazenskega postopanja. Preiskovalni zapor od 9. marca se mu v kazni ne vračuna, ker ga je zakrivil sam s tem, da je pobegnil, in da so ga morali zasledovati s tiralo.

Polajniko je sodbo mirno poslušal in si izgovoril čas, da si premisli glede eventualne pritožbe.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Novo mesto, 26. maja.

Boj za mladega ubijalca z Rake.

Danes se je pričelo pomladansko zasedanje porotnega sodišča.

Janez Kuhar, mlad fant, pekovski vajenec na Raki, je obtožen hudodelstva uboja. Z bodalom (štiletom) je zaklal svojega prijatelja Alojzija Hrastnika. En sam sunek — naravnost v srce — in konec je bilo mladega življenja.

Že Kuharjev oče je bil ubijalec. Slabo vzgojen, je fant, izstopivši iz ljudske šole, prišel v Hrastnikovo hišo, znano gostilno na Raki, za pastirja. Že skoro 18 let star, se je šel učiti k peku Hermanu Lesjaku. Zdej bi moral biti prost in tudi za vojaka je bil že zrel. Že zgodaj se je vdal pijači, zlasti je ljubil nesrečni šnops. Dvakrat je bil že v resnem pretepu z odraslimi fanti, obakrat je pri boju rabil nož.

Kuhar je tudi v svoji novi službi bil pri Hrastnikovi, kakor bi bil doma. Z zaklanim 16letnim Lojzetom sta se rada imela. Le kadar je bil Kuhar pijan, se je časih izdal, da ima nekdo piko na Lojzeta. Tako je prišel velik semeni na Raki, dne 10. marca. Semen je bil v ponedeljek. Kuhar je v noči od nedelje na ponedeljek celo noč delal v pekariji. Zjutraj, namesto da bi šel počivati, si je naložil prest, češ, da gre z njimi na semenj. To je pa bila le preteza. V resnici se mu je šlo le za pijačo in da kaj vidi na sejmu. Že zgodaj je začel s šnopsom. Nato je pil vino in pivo. H kosilu je prišel šele po 3. popoldne. Pijan je kolovratil po sejmišču in se valjal po Hrastnikovem hlevu. Okrog 4. popoldne nastane pred Hrastnikovo hišo vpitje: Hrastnikov Lojze je zaklan. Kako se je to zgodilo? Kuhar je že dlje časa nosil pri sebi nevarno orožje, bodalo, na obe strani ostro brušeno. To popoldne ga je nosil kar za pasom. Kuhar se je v svoji pijanosti nekaj igral z desko pri oknu hleva in izbil eno polkno na tla, potem pa odšel. To pa je k nesreči zapazil Lojze Hrastnik in šel za Kuharjem. Ustavil ga na cesti, je zahteval, naj se vrne in naj nasadi polkno, odkoder ga je izbil. Pri tem sta se fanta spoprijela. Kuhar je Lojzeta dvakrat zavrnil, češ, pusti me. Lojze ga je še vedno držal za rokav in ponovil svojo zahtevo, naj gre polkno nasaditi. Tedaj pa Kuhar zavpije tretjič: **Lojze, če me ne spustiš, te bom na smrt zaklal!** Komaj je to izpregovoril, je že potegnil iz suknjiča štile in ga siloma porinil Lojzetu naravnost v srce. Lojze je napravil par korakov nazaj proti hlevu, tam pa se naenkrat zgrudil. Prenesli so ga v hišo, a že čez par minut je izdihnil svoje mlado življenje.

Obtoženec je vse skesano priznal in se zagovarjal le na svojo pijanost. Proti vsemu pričakovanju pa se je v sodni dvorani vnel hud boj za mladega ubijalca. Porotni senat je glede uboja stavil samo eno vprašanje. Zagovornik dr. Globevnik je predlagal dodatno vprašanje na popolno pijanost (§ 523. k. z.). Temu se je državni pravdnik dr. Kremžar uprl. Senat je predlog odklonil. Tedaj pa je zagovornik stavil nov predlog, dodatno vprašanje na malomarnost (§ 335. k. z.). Po hudem oporekanju z nasprotno strani, je bil tudi ta predlog odklonjen. Tedaj je zagovornik v svojem pleoirju porotnikom položil na srce, naj saj izraz »sovražni namen« črtajo iz glavnega vprašanja. To je provzročilo konfuzijo med porotniki, da še ni bilo kmalu enake.

Večina slovenskih porotnikov si je izvolila za prvomestnika znanega prijatelja kočevskih turnerjev tiskarja Pavlička, ki ni hotel slovensko pri-seči.

Po precej dolgem posvetoovanju objavi prvomestnik porotniški pravorek: glavno vprašanje na uboj soglasno da, toda ne v popolni pijanosti. Vse se je začudeno spogledalo. Porotni senat gre k posvetovalni. Ob pol 2. popoldne razglasi predsednik: Ker je porotniški pravorek nejasen, se morajo porotniki še enkrat posvetoovati.

oziroma razprava se prekine do 4. popoldne.

Točno ob 4. popoldne se je boj nadaljeval. Zagovornik je stavil zopet predlog na upoštevanje § 335., ki ga pa državni pravdnik ostro pobija. Predsednik pojasnjuje pomen izraza »sovražni namen«. To pa zopet zagovorniku ni bilo prav; on hoče imeti besedo, pa je ne dobi. Porotniki so šli še enkrat k posvetovanju, pozvali senat k sebi v svrhu pojasnila in sluščaj, ki bi bil lahko že ob 11. popoldne dognan. Porotniki so to pot svoj prvi pravorek umaknili in glavno vprašanje na uboj soglasno, brez vsake izjeme potrdili.

Ker je državni pravdnik sam prošil za izredno milost, je porotni senat izrekel kazen: 18 mesecev, vračunši preiskovalni zapor od 11. marca, tako da bo Kuhar sedel še ne celih 16 mesecev. Predsednik je vsega obkonega fanta prav lepo očetovsko poučil, naj se odslej varuje posebno žganjepitja.

Obsojena laška vohuna. Včeraj se je vršila na Reki tajna razprava proti laškemu častniku Marjolemu Tiu. Obtožena sta vohunstva, hotela sta preskrbeti laški vladni načrte utrdit puljske trdnjave. V to svrhu sta dobivala tudi večje zneske denarja iz Rima. Po prečitanih številnih in obsežnih spisov in po izpovedih vojaških izvedencev, je bil Marij de Rocco obsojen na poldrugo leto ječe in na 2000 K denarne globe, Tiu pa na 8 mesecev ječe in na 800 K denarne globe.

Zaradi kolportaze obsojena patra. Sočasno z znanim evharističnim kongresom na Dunaju v septembru lanskega leta, je izdalo društvo »Freie Schule« takozvane »Josefsblätter«, ki so vzbudili veliko zanimanje in strašno jezo pri klerikalcih. Da saj nekoliko zajeze učinke te agitacije, so izdali kmalu nato klerikalci posebne liste kot odgovor listom »Freie Schule«. Te liste sta razdeljevala v Budjepevcih rektor samostana redemptoristov pater Ullmer in pater Drha. Razdajala sta te klerikalne liste v cerkvi, v samostanu na hodnikih in v šoli. Dajala sta jih tudi šolskim otrokom, z nalogo, da jih razdele. Obtožena sta bila zaradi tega oba patra zaradi kolportaze. Patra sta se izgovarjala, da se je izvršila kolportaza sporazumno z okrajnim glavarstvom, in da sploh kolportaza teh listov, ki branijo napade na cerkev, ni prepovedana (?). Okrajni sodnik se je dal prepričati o nedolžnosti obeh in jih je oprostil. Proti ti razsodbi pa se je pritožil državni pravdnik in na njegovo pritožbo je obsojilo okrajno sodišče oba patra zaradi kolportaze, in sicer vsakega na 3 K globe.

Književnost.

— »Slovenski Sokol« ima v št. 4. naslednjo vsebino: 1. Iz življenja slovenskega sokolskega naraščaja. 1863—1913. 2. Vaje na orodju. 3. Vestnik slovenskega Sokolstva. 4. Raznoterosti.

Razne stvari.

* **Eksplodizija na vojni ladji.** Iz San Diega (Kalifornija) poročajo: Pri poskušnji glede hitrosti je eksplodiral na torpednem rušilcu »Steward« cilindri stroja. Tri osebe so bile ubite, ena pa smrtno varno ranjena.

* **Parnik z 200 osebami se potopil?** Iz Smirne brzojavljajo, da je v ondotnem pristanišču zadel parnik »Neveda« ob mino ter se takoj potopil. Dvesto oseb je utonilo. Ta vest še ni potrjena.

* **Umor.** Iz Deve na Ogrskem poročajo: V občini Macso je neki sodniški kandidat, ki ni napravil sodnega izpita, najel za deset kron svojega sluga, da umori sodnika. Sluga se je ponoči splazil na dvorišče sodnika, dal dinamično patrono pod glavo spečega sodnika ter prižgal vrstico. Parona, ki je eksplodiral, je raztrgala sodniku glavo. Voznik, ki se je vsled detonacije zbudil, je spoznal bežečega morilca. Tega in povročitelja umora so aretirali.

* **Poplave v Bosni.** Iz Sarajeva poročajo: Vsled poplavo je bil pretečen teden železniški promet na progi Sarajevo-Bosanski brod prekinjen. Najbolj prizadeta je postaja Doboj, ki je 40 centimetrov pod vodo. Reka Bosna poplavlja na nekaterih mestih med Maglajem in Dobojem 25 centimetrov visoko železniško progo, ki je na več mestih izpodkopana. Železniško ravnateljstvo poroča, da je železnica med Senico in Dobojem na več mestih prepravljena. Ves promet na progi Senica-Rudanka je na nedoločen čas ustavljen. Še vedno dežuje. V Sarajevu je bilo vojaško skladišče za seno preplavljeno. Da spravijo seno, je bil komandiran od-

delek saperjev s pontoni. Na enem od pontonov je bil rezervni kadet artilerije Chodakowski iz Kimpolunga in rezervni korporal saperjev Dezső iz Uj-Jozseffalve. Ponton se je prevrnil in oba sta padla v vodo ter utonila. Dezső zapuša vdovo in štiri majhne otroke.

* **Prva hrvaška umetniška razstava v Pazinu.** Iz Pazina nam pišejo: Zanimanje, s katerim je naš narod pozdravil to razstavo, se je sledeče dni še zvečalo. Na prošnjo mnogih ljudi iz pazinskega, puljskega in drugih okrajev se je »Odbor za pravo« odločil, podaljšati razstavo do 3. jun. V ponedeljek 19. t. m. in sledeče dni so jo obiskale vsaki dan cele čete šolske mladine, ki so jih vodili njihovi učitelji. Do sedaj, ko vam to pišemo, so prišli iz Lindarja, Gračice, Pična, Pulja, Tržica, Zminja, Gologorica, Novaki, Kašćerga, a namerava jih priti še mnogo. Dijaki mestnega hrvaškega gimnazija obiskali so razstavo, vsak dan po en razred. Došlo je tudi mnogo duhovnikov in redovnikov. V četrtek je prišlo mnogo rodoljubov iz Pulja, ki jih je vodil naš starina, dr. M. Laginja. Videli pa smo tudi dr. Zuccona, dr. Sorlija in mnogo drugih oseb. Vsi so hvalili razstavo. A na koncu, se moramo spominjati tebe, naš najdražji obiskovalec, istrski kmetovalec. Divili smo se in toplo nam je bilo okoli srca, kako so mnogi naši kmetovalci z zanimanjem gledali slike, ki so jih tolmačili posamezni člani odbora. Videli smo, da je naš kmetovalec napredoval, da je začel tako spoznavati vrednost teh kulturnih pojavov. To vse je dobro znamenje, to vse je najboljša jamstvo, da mi istrski Hrvati ne bomo propadli, ker so kmetovalci postali zavedni. Kmetovalec je oni pravi temelj naroda, oni izvor vedno novih sil, nove sveže energije. Prof. Šantel je fotografiral več slik, ki se dobe v obliki razglednic pri blagajni.

* **Svatba na nemškem dvoru.** V soboto se je v Berlinu slavila ob navzočnosti ruskega carja in angleškega kralja poroka vojvode Cumberlandskega s hčerjo nemškega cesarja Viljema, Viktorijo. V sredo je minulo ravno eno leto, ko je ženinov brat, princ Juri Viljem, umrl v Frybahu zaradi tega, da je z avtomobilom zadel ob drevo. Ko se je pred kratkim ženin v Karlsruhe zaročil, je tam ženinov avtomobil povozil in usmrtil malega dečka. V petek pa je avtomobil ženinovega očeta, vojvode Cumberlandskega povozil v Berlinu 12letnega sina učitelja Küneckeja. Arnolda, ter ga težko ranil. Skoraj ravno isti čas je avtomobil nevestinega brata, nemškega prestolonaslednika, zadel ob drug avtomobil. Berlinci že govore, da so te avtomobilske nesreče slabo znamenje za zakonsko srečo in za mir med Hohencolernci in Cumberlandci. Svata se je vršila med raznimi velikimi slavnostmi. Včeraj se je sklenila civilna in cerkvena poroka. V dvorno kapelo je šel krasen sprevod. Na čelu sprevoda sta korakala dva plemenitaša-herolda, za njima najvišji maršal knez Fürstenberg s komorniki. Nato sta korakala ženin in nevesta; njeno vlečko so nesle dvorne dame. Za snubenčema so šli dvorni uradniki. Cesar je vedel vodilno cumberlandsko, njeno vlečko sta nesla dva paža. Spremljali so jih generalni adjutanti, generali in admirali. Cesarico je vedel vojvoda cumberlandski, ženinov oče. Cesarico vlečko so zopet nesle štiri dame. Za njimi je šel ruski car z angleško kraljico, angleški kralj s princesinjo-prestolonaslednico Cecilijo in ostali vladarski gostje. Pri zamenjavi prstanov je izstrelila baterija na gradu dvanajst strel. V isti vrsti je šel sprevod iz kapele v belo dvorano, kjer so čestitali novoporočencema. Po tej ceremoniji je bila slavnostna pojedina v viteški dvorani po starodavnem ceremonialu. Najvišji stolnik knez Radolin je serviral cesarju juho, najvišji natakhar vojvoda Trachenberg vino. Cesarici je stregel najvišji dvorni mojster baron Misbach, nevesti komornik Winterfeld, ženinu baron Richtofer. Po pojedini v beli dvorani je bil zgodovinski ples z bakljami, ki so ga plesali pruski ministri s prizganimi bakljami. Zadnja ceremonija je bilo razdeljevanje nevestine podveznice pred sobo novoporočencev. V Berlinu je bilo seveda vse okrašeno. Od vseh strani je prišlo ljudstvo, da vidi poroko in druge slavnostne priredbe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Veleposlaniška konferenca v Londonu.

London, 27. maja. Konferenca veleposlanikov, ki se je vršila včeraj,

je trajala poltretjo uro. Posvetovanja so se nanašala na mirovno vprašanje in na albanski statut. Diference med trozvezo in tripeletento so še vedno akutne. Konferenca je bila odgodena do prihodnjega petka.

O sporu med balkanskimi zavezniki.

Belgrad, 27. maja. (Izvirno poročilo.) Včeraj so imeli klubi poedinih političnih strank seje, na katerih so klubovi načelniki poročali o informacijah, ki so jih dobili od ministrskega predsednika Pasića. Obenem so dobili poslanci obširen, za sedaj zapučen ekspozit ministrskega predsednika Pasića o političnem položaju. — Pasić bo danes v skupščini podal svoj ekspozit. Ta ekspozit bo odločil, ali pa izpremenil v slučaju, ako nastopijo kakšna nova fakta, to je, ako bi informacije iz Sofije to zahtevale. Izjava iz bolgarske strani, priobčena v ruskih časopisih, da je Bolgarska voljna kot poslednjo koncesijo odstopiti Srbiji takozvano sporno zono, torej mesta Kumanovo, Skopje, Tetovo, Gostivar, Debar in Strugo, ne morejo pa izpremeniti položaja, ker zahteva Srbija revizijo pogodbe na novem temelju in se ne spušča v pogajanja na osnovi stare pogodbe. — Kakor izvemo, bo Pasićev ekspozit zelo rezerviran in njegovo težišče bo v utemeljevanju neizogibnih razlogov, ne da bi se spuščal v podrobnosti, ker bi bilo to neoportuno. Srbija za sedaj ne bo stavila nobenih pozitivnih zahtev glede velikosti, marveč bo polagala glavno važnost na vprašanje, da li je Bolgarska pripravljena na revizijo pogodbe, ali jo odbija a limine. Zato se sedaj ne bodo omenjale teritorialne zahteve Srbije; v slučaju pa, da bi Bolgarska revizijo odbila, bi bila Srbija prisiljena, da v gotovini dejanja definitivno in konkretno zavzame meritorno stališče glede teritorialnega vprašanja. Političen položaj se torej smatra kot rešen, ali vendar se množe znamenja, da Bolgarska ne bo a limine odbila pogajanja o reviziji. Bolgarski poslanik v Rimu Rizov je posetil, ko se je peljal preko Belgrada, ministrskega predsednika Pasića in druge državnike. Pri ti priliki se je opazilo, da ni več postopal tako intransigentno, kakor preje. Zanimivo je, da so bolgarski člani srbsko - bolgarskega odbora za gospodarsko zblizanje, ki so pred 20. dnevi odklonili nadaljno delovanje, dokler se ne dožene vprašanje meja, sedaj sami dajo inicijativno za nadaljno delovanje. — Ruski diplomatični krogi takisto nikakor ne verujejo, da bi moglo priti do oboroženega spopada med Srbijo in Bolgarsko in so prepričani, da se bo dal spor mirnim potom rešiti. V tem zmislu se je danes izrazil tudi ruski poslanik Hartvig. Diplomatični krogi računajo tudi s tem, da bodo velesile takoj, po podpisu mirovnih preliminarij z vsemi sredstvi pritisnile na zaveznike, da izvedo demobilizacijo, kar bodo tudi vsi storili in s čemer se bo odstranila nevarnost oboroženega konflikta. Ena stvar pa se smatra za zelo nevarno, to je bolgarsko - grški spopadi. Ti spopadi v okolici Soluna, ne morejo ostaviti Srbije hladno. »Samouprava«, govoreč o njih, zahteva, da zaveznike vlade z najodločnejšimi odredbami poiščejo in kaznujejo krivce in zabranijo nadaljno delovanje neodgovornih povzročiteljev onih spopadov; treba je izvojevati zmago nad lastnimi strastmi, ker more samo to zasigurati uspeh in preprečiti zmago zunanjih sovražnikov. Listi zatrjujejo, da je na zahtevo grške vlade v Sofiji intervenirala tudi Srbija, da se ne ponove enaki spopadi, ker bi nasilno prodiranje Bolgarov proti Solunu moralo potegniti Srbijo iz nevtalnosti, kar bi Srbija ne želela. Nadejati se je, da se bo dalo preprečiti nadaljne krvave spopade, ker bi bili drugače ti spopadi nedvomljivo dokaz, da Bolgari hočejo započeti vojno z zavezniki, ali pa da bolgarska vlada nima moči nad posameznimi oddelki svoje vojske.

Trojni sporazum bo posredoval med balkanskimi zavezniki.

Pariz, 27. maja. V včerajšnji seji poslanske zbornice je govoril minister zunanjih del Pichon o zunanjih politikah. Konstatiral je, da je orientjsko vprašanje v toliko rešeno, da se ni več bati mednarodnega konflikta. Resne težkoče pa so nastale med balkanskimi zavezniki, med katerimi so se nasprotstva zelo poostila. Upati pa je, da bo mučna igra skoro prenehala. Med narodi, ki so skupaj prelivali kri, ne sme priti do boja, ker bi bila ta borba bratomorna. Ako bo treba bomo mi posredovali in prevzeli vlogo nepristranskih razsodnikov.

Poročilo o položaju.

Dunaj, 27. maja. Oficijsko poročilo o položaju naglašja, da se je razmerje med balkanskimi zavezniki znatno poostilo, ker pomikata Bolgarska in Grška svoje čete proti severu od Seresa. Kljub temu pa se

ni nadejati, da bi prišlo do oboroženega konflikta, ker so tudi v dunajskih krogih prepričani, da bo trojni sporazum posredoval med zavezniki v tem smislu, da se vsi spori rešijo mirnim potom.

Sofija, 27. maja. Ruski poslanik Nekljudov je imel dolgo konferenco z ministrskim predsednikom Gešovom. Po konferenci je sprejel poslanika car Ferdinand. Nekljudov je obvestil bolgarsko vladu, da želi Rusija, da se spor s Srbijo na vsak način poravnava mirnim potom.

Belgrad, 27. maja. Vesti zunanjih listov, da je nastala med Bolgarsko in Srbijo kritična napetost niso resnične. Srbska vlada vztraja na svojem stališču, da naj pripade desno obrežje reke Vardar Srbiji, vendar pa o resni napetosti ne more biti govora, ker se Bolgarska na tozadevno noto poslanika dr. Spalajkovića ni odgovorila.

Obstreljevano grško brodovje.

Atene, 27. maja. Bolgarska artilerija je obstreljevala razun oklopnice »Averof« tudi križarko »Psaro« in nekatere torpedne rušilce. Grško brodovje na obstreljevanje ni odgovarjalo, marveč je odplulo v smeri proti otoku Tenedos. Grška vlada je vložila v Sofiji energičen protest.

Ostra obsodba vojne uprave in literarnega biroja.

Dunaj, 27. maja. V današnji seji poslanske zbornice se je nadaljevala razprava o proračunskem provizoriju. Govoril je soc. demokratski poslanec Leuthner. Razpravljal je o zunanjih politikah, o vojaških odredbah in o takozvanem literarnem biroju v ministrstvu zunanjih del. V svojem silno ostrem od svojih somišljenikov in tudi od Slovanov odbravranem govoru je kritiziral ne samo našo zunanjo politiko marveč tudi vojaško upravo. Kot bivši članik je poudarjal, da je bila izvršitev mobilizacije v monarhiji popolnoma zgrešena. Avstrija je nudila naravnost smešen prizor, da so bili v Bosni in Hercegovini zbrani celi kori, do čim ni bilo na srbski strani na meji niti enega vojaka. Z vojaškega stališča je bilo to popolnoma neupravičeno postopanje. Načelnik generalnega štaba general Hötendorf, ki je to vse zakrivil, zasluži, da se ga takoj požene v pokoj.

Nato se je govornik pečal z vlogo šefa takozvanega literarnega biroja Kanije, ki jo je igral v balkanski vojni. Leuthner je poudarjal, da je igral brezsravno igro z avstrijsko javnostjo, ter ogoljufal ves svet, da celo cesarja samega. Iznašel je afero patra Palića in parnika Škodre, izmisli si je srbska in črnogorska grozodejstva, katerih nikdar ni bilo, in ki so se odigravala samo v njegovi glavi in na papirju. Kanija je kakor se vidi v izmišljevanju takih afer mož izrednih sposobnosti. Govornik je naglašal, da se mu ne zdi nobena beseda preostara, da označi početje šefa literarnega biroja ter nadaljeval: Ta subjekt je mož, ki se je v borbni atmosferi madžarske domovine v Pešti navzel potrebne azijske fantazije, da je mogel iznajti Prochaskovo afero. Njegova betjarska predrznost in njegovo brutalno nasilstvo je teroriziralo vso javno mnenje. Dalo bi se ga imenovati »kralja političnih šarlatanov«. Leuthner se je nadalje pečal s takozvano »jugoslovansko« in »albansko« korespondenco; označil jih je kot najnevarnejše plačane reptile dunajskega zunanega urada, ter kazal na nemoralnost, da se gotova merodajna mesta poslužujejo gotovih podkupljivih listov, mesto da bi si ustanovila svoje pošteno poluradno glasilo, kakor ga ima Nemčija v svoji »Norddeutsche Allgemeine Ztg.« Leuthner je končal svoja izvajanja: Pravijo, da je Prochaskova afera

končana. To ni res. Ta afero bo šele končana, ko bodo tisti, ki so jo povzročili spodenji z vseh javnih mest.

Za razplet hrvaške krize.

Budimpešta, 27. maja. Ogrska vlada je pričela glede rešitve hrvaškega vprašanja konference z bivšima banoma dr. Tomašićem in baronom Rauchom in sicer v navzočnosti grofa Khuen - Hedervarija. Konferencam prisostvujejo tudi bivši poslanci grof Pejačević, Gručić in dr. Avakumović. Kakor se zatrjuje se gre za odpravo komisarijata na Hrvaškem. »Pester Lloyd« piše, da je treba najti formulo, kako bi se dalo v okviru ogrsko - hrvaške nagodbe zadostiti upravičenim zahtevam s hrvaške strani. Ker se je spor pričel z železniško pragmatiko, bo treba tudi s sporazumom začeti pri ti točki. Zatrjuje se, da stoji v vprašanju kandidature za novega hrvaškega bana oseba barona Raucha v ospredju. S to kandidaturo je zadovoljen tudi grof Khuen - Hedervary, ki je v tem oziru baje že tudi poročal vladarju.

Proces Lukacz - Dessy.

Budimpešta, 27. maja. Danes se je pričela razprava o znani aferi Lukacz - Dessy.

Afera poslanca Klofača.

Dunaj, 27. maja. Zemunska policija ni pustila preko meje v Belgrad državnega poslanca Vaclava Klofača, ki je hotel posredovati pri srbski vladi glede oddaje krojaških del za srbsko armado češki krojaški zadrugi. Češki narodni socijalci so radi tega vložili v parlamentu ostro interpelacijo. Kakor pa se poroča, je zemunska policija na intervencijo ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Klofaču že v nedeljo dovolila prehod v Belgrad.

Volitve v bolniško blagajno na Reki.

Reka, 27. maja. V nedeljo so se vršile na Reki volitve v okrajno bolniško blagajno. Hrvati, Srbi in Slovenci so nastopili skupno proti združenim Italijanom in Madžarom. S pomočjo nepopisnih nasilstev in zakonolomstev so zmagali združeni Italijani in Madžari. V skupini delojemalcev so dobili združeni Slovani 1047 glasov, združeni Madžari, Italijani in socialisti 1184 glasov. V skupini delodajalcev so dobili nasprotniki 343, Hrvati, Slovenci in Srbi pa 265 glasov. Kakor je razvidno, je italijansko - madžarska zmaga prava Pyrhova zmaga. Slovani se bodo proti volitvam pritožili.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. maja: Ana Pestotnik, hči železniškega uslužbenca, 5 dni, Kladenska ulica 18.

Dne 23. maja: Josip Kerščar, rejec, 14 tednov, Strelška ulica 15. — Margareta Petričič, soproga zasebnika, 70 let, Resljeva cesta 15.

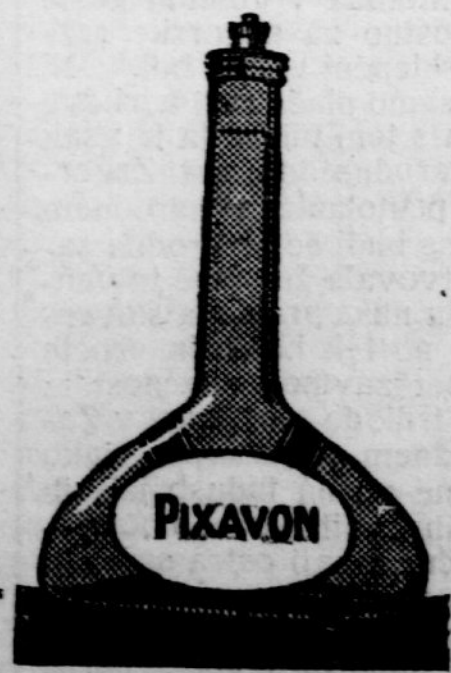
Dne 25. maja: Frančiška Oblak, trgovčeva žena, 70 let, Stari trg 17. — Ljudmila Vrtačnik, žena pekarskega mojstra, 31 let, Karlovska cesta 30.

Dne 26. maja: Ana Huber, mizarjskega mojstra vdova, 82 let, Poljanska cesta 17.

V deželni bolnici:

Dne 24. maja: Janez Škerjanec, dninar, 62 let.

Dne 21. maja: Jernej Maček, črednik, oziroma občinski pastir, 50 let. — Marija Hribar, občinska uboga, 77 let.

Negovanje las s Pixavonom

na znanstveni podlagi.

Resnično najboljši način za jačjenje »kože na glavi in krepitev las.«

Čena steklenice K 2-50. — Zgodnja za več upravnih.

Serravallo^{vo}

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom z zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepla živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

„Izborni okus.“
Večkrat odlikovano.

„Nad 8000 zdravniških spričeval.“

J. SERRAVALLO, t. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

87

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 27. maja 1913

Malobinski papirji.

4% majeva renta . . . 82-85 83-05

4-2% srebrna renta . . . 86-45 86-65

4% avstr. krona renta . . . 83-05 83-25

4% ogr. . . 82- 82-20

4% kranjsko deželno posojilo . . . 94-50

4% k. o. češke dež. banke . . . 87- 88-

Srečke.

Srečke iz 1. 1860 1/2 . . . 454- 466-

„ 1864 . . . 650- 662-

„ tiske . . . 296- 306-

„ zemeljske 1. izdaje . . . 287- 297-

„ II. . . 248-50 258-50

„ ogrske hipotečne . . . 238- 248-

„ dun. komunalne . . . 479- 489-

„ avstr. kreditne . . . 477- 487-

„ ljubljanske . . . 64-50 69-50

„ avstr. rdeč. križa . . . 55- 59-

„ ogr. . . 34- 38-

„ bazilika . . . 27-50 31-50

„ turške . . . 237- 240-

Valute.

Ljubljanske kreditne banke . . . 417- 420-

Avstr. kreditnega zavoda . . . 624-25 625-25

Dunajske bančne družbe . . . 512-50 513-50

Južne železnice . . . 128-25 129-25

Državne železnice . . . 719-60 720-60

Alpine-Monten . . . 990- 991-

Češke sladkorne družbe . . . 349- 351-20

Zivnostenske banke . . . 1465- 1470-

Cekini.

Marke . . . 11-42 11-47

Franki . . . 117-70 117-95

Libre . . . 95-65 95-75

Rubli . . . 93-40 93-60

253- 254-

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 27. maja 1913.

Termin.

Pšenica za maj 1913. . . za 50 kg 11-26

Rž za maj 1913. . . za 50 kg 9-39

Oves za maj 1913. . . za 50 kg 8-29

Koruza za maj 1913. . . za 50 kg 8-20

Koruza za julij 1913. . . za 50 kg 8-11

Metereološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji dnevni tlak 735 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetrovi	nebo
26. 2. pop.	741-7	23-4	sr. jvzh.	jasno
9. zv.	741-6	18-0	brezvetr.	pol oblač.
27. 7. zj.	742-1	12-4	sl. jvzh.	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 17-5°, norm. 15-4° Padavina v 24 urah 0-0 mm.

1898

Sprejme se

prodajalka kruha.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

!! 500 kron !!

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec ko-

rena mazilo »Ria« ne odstrani brez bolečin

v 3 dneh kurjih oči, bradavic in otiščancev:

Lonček z jamstvenim pismom 1 krono. —

Kamen, Rošica (Kaschan) L. Postfach 12/64, Ogrsko.

616

Opr. št. E 193/13/12.

1901

Dražbeni oklic.

Dne 29. maja ob 9. dopoldne

prodajo se

v Ljubljani, Vegova ulica 6

iz proste roke sledeči predmeti:

Razna

sozna oprava

pletene stoli in otroški vozički.

C. kr. okr. sodišče v Ljubljani,

oddelek V., dne 26. maja 1913.

Zahvala.

Ob prerani izgubi našega preljubljenega soproga, ozir. dobrega očeta, gospoda

Ludovika Stricel

se za došla tolažila in zadnje pozdrave v Bohinjski Bistrici in v Ljubljani za spremstvo na njegovi zadnji poti k večnemu počitku srčno zahvaljujemo.

LJUBLJANA, dne 26. maja 1913.

Žalujoča rodbina Stricel.

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlín.

Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K

50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opotov praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.

Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K

70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Kdor ljubi dobro kavo,

rabi kot pridatek „pravi zagrebški :Frank“ z kavimim mlinčkom. —
Kdor ga še ne uporablja, pogreša najboljšo.

emp 45/25.642

Št. 374/pr.

Razpis.

1847

Pri dež. banki kranjski se bo popolnilo mesto družega vodilnega uradnika.

Prosilci za to mesto morajo dokazati, da so dovršili juridične študije in da so v bančnih poslih povsem izveščani. Plača se bo določila po dogovoru.

Prošnje, ki morajo biti opremljene s krstnim in domovinskim listom, s spričevalom o fizični sposobnosti, z navedenim spričevalom, s študijskimi spričevali, z dokazili o strokovni vsposobljenosti ter o znanju slovenskega in nemškega jezika, je predložiti

do 25. junija 1913 deželnemu odboru kranjskemu.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 23. maja 1913.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1912.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-52 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždan, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-31 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.

3-32 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-44 zvečer. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-00 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždan, Berlin.

Prihod.

7-23 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prago, Linc, (London) Vlissingen, Monakovo, Solnograd, Inomost, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfova, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-51 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linc, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplic, Rudolfova, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-20 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linc, Celovca, Solnograda, Franzensfeste Beljaka, Tržiča, Kranja.

7-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prago, Dunaja, Linc, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-18 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplic, Rudolfova, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-33 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana dr. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-27, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-32 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12

„SLAVIJA“

„ . . . vzajemno zavarovalna banka v Pragi. . . .“

Rezervni fond K 55,461.432-86 — Izplačano odškodnino in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa poslanja dajati: Cigar pisarne so v lastne bančne hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Sir à la Trappe od 1—1 1/2 kg.

à kg. K 1-90

Sunjski groyaki sir od 4—5 kg.

à kg. K 1-80

1a čajno presno maslo kg. K 2-80

1a maslo (Butterschmalz) „ „ 2-40

1894 razpošilja

mlekarna Vranešič, Sunja.

Lep lokal

z velikim izloženim oknom, prav ugoden za prodajalno ali obrtnika,

se z avgustom t. l. odda.

Poizve se v pisarni Filip Supančiča,

Blowelsova cesta št. 18, I. nad.

Gospodična

ki zna navadno knjigovodstvo ter dobra računarica, 1895

se sprejme v trgovino z meš. blagom.

Vstop 1. julija 1913. — Lastnoročne

ponudbe na

Plansichter - Kunstmühle, WEISS

„ BELA, BELATINCZ, Ogrsko. „

Kontoristinja

večša slovenskega in nemškega jezika, ki zna dobro zanesljivo računati, z lepo pisavo, 1897

se sprejme pri tvrdki Henrik

Kenda v Ljubljani.

Krapinske toplice (Hrvaško) zdravijo protin, revmatizem ishias.

Prospekte in pojasnila daje zastoj ravnateljstvo.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrec 38°C., ki daje vsak dan čez 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 1178

Št. 10219.

1872

Razpis.

Za zgradbo želožobetonskega mostu čez Čabranko pri Cabru.

na 13500 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen za posamezna proračunana dela naj se predlože

do 9. junija t. l. ob 11. uri dopoldne podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom „Ponudba za prevzeto gradbo mostu pri Čabru“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg šte. 4.) v uradnih urah.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 23. maja 1913.

Od dež. odbora kranjskega

Opravišla številka E 50/13/12

1893

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Kmetke posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani, zastopane po dr. Ravniharju, odvetniku v Ljubljani, bo dne 20. junija 1913 popoldne ob 2 uri pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi šte. 5.

dražba zemljišča

vl. šte. 64. d. o. Št. Lenart ob Savi (kmetijsko posestvo z gostilniško obrtjo) s pritlikino vred.

Nepremičnini, ki je prodati na dražbi je določena vrednost na 58648 kron 50 vin. od česar odpade na pritlikline znesek 1420 K.

Najmanjši ponudek znaša 39099 K pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in ob enem odobrene listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiško knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spopaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 4. med opravišnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji, najpozneje v dražbenem obroku pred pričetkom

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER**:: Konfekcija ::****za dame in deklice,**

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pletl.

Išče se dober

1883

brivski pomočnik

ne nad 22 let star, plača fiksna, mesto stalno, nastop po dogovoru. — Naslov: Fran Novak, brivec, Gorica, Primorsko.

Sprejemem takoj

dva krojaška pomočnika

navajena delati za konfekcijo. Dobra plača, delo stalno. 1885

Kristjan Premru, krojač v Kranju.

Za večje tvorniško podjetje v Ljubljani se išče 1834

korespondent**oz. knjigovodja,**
(event. tudi ženska moč)

ki mora biti popolnoma večš slovenske in nemške korespondence ali knjigovodstva; laščine zmožni imajo prednost. Reflektira se le na dobro in stalno moč. Ponudbe z navedbo referenc ter zahtevo plače naj se pošljejo na upravnništvo »Slov. Naroda« pod „Stalno 1212“.

PRESELITEV**Tovarna pohištva J. J. Naglas**

naznanja vdano,

da se je vsled poškodb na hiši Žurjaški trg št. 7 morala začasno preseliti s svojo zalogo in prodajalno pohištva na Kongresni trg št. 12, vogal Vegove ulice

ter prosi najviljudneje velecenjene p. n. odjemalce, da jej blagovolijo ostati zvesti.

Z odličnim spoštovanjem

1860

J. J. Naglas.**Sedlarskega pomočnika**

koji je dobro izvežban tudi lakiranja,

sprejme takoj 1833

Franc Oberš, sedlarski mojster v

Kandiji pri Novem mestu. ::

Trgovski pomočnik

19 let star, zmožen obeh deželnih jezikov, izurjen manufakturne stroke, želi nastopiti mesto v kako večjo manufakturno ev. tudi v galanterijsko trgovino v Ljubljani. Vstop 1. event. 15. julija. Ponudbe se prosijo pod „A. B.“ pošto ležeče Kranj, Gorenjsko. 1884

Gostom, ki dohajajo v Trst, 1351 se priporoča

hotel Hinko Kosič

Trst, ulica Carradori št. 15,

5 minut oddaljen od južnega kolodvora.

Restavracija

ulica Carradori 18 (vogal ulice Ghenga).

Predičar

(Ringspinnmeister) se išče za takojšnji nastop. Znanje slovenščine potrebno. — Ponudbe z navedbo zahteve stanovanja in plače ter dneva vstopa pod „Ringspinnmeister 11451“ na anončno ekspedicijo M. Dukas Nachf. A. G., Dunaj I/I.

Dražbeni razglas.

(Šolska zgradba.)

Krajni šolski svet v Palčjah pri Št. Petru na Krasu razpisuje z odobre c. kr. okrajnega šolskega sveta v Postojni

zgradbo pritličnega šolskega poslopja v Palčjah

v preračunjeni vsoti okroglih 30.000 kron.

Zgradba se bo oddala potom zmanjševalne dražbe, ki se bo vršila

dne 9. junija t. l. ob 10. uri dopoldne

v sedanjem šolskem posloju v Palčjah.

Pred začetkom ustmene dražbe se sprejemajo pismene ponudbe, ki jih je primerno označiti in zapečateni doposlati podpisaniemu krajnemu šolskemu svetu, ali izročiti dražilnemu komisariju.

V ponudbi, kolekovani s kolekom za 1 krono, je razun naslova navesti morebitni popust ali zahtevano naplacho na enotne cene v številkah in besedah v odstotkih ter izjaviti, da so ponudniku znani načrti, troškovnik in vsi pogoji ter da se jim brezpogojno podvrže.

K ponudbi je priložiti vlozino v znesku 1500 K (tisočpetsto kron); isto mora ob pričetku obravnave predložiti tudi vsakdo, ki namerava dražiti, v roke voditelja obravnave.

Natančni predpisi glede dražbe in varščine so navedeni v splošnih pogojih, ki so obenem z drugimi pripomočki, načrti ter troškovnikom razpoloženi od 26. maja t. l. počenši pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Postojni (stavbno vodstvo soba št. 23), kjer da c. kr. inženir podjetnikom vsa zahtevana pojasnila, in na dan obravnave v Palčjah.

Krajni šolski svet v Palčjah,

dne 23. maja 1913.

1878

Prodajalko

za trgovino z mešanim blagom (špecerija, manufaktura, železnina) se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Ponudba pismeno, Josip Cuček, Knežak pri Št. Petru na Notranjskem. 1862

Zavod za pohištvo

1533

Fran Doberlet v Ljubljani,

Frančiškanska ulica 8

priporoča pohištvo vsake vrste solidne izvršitve in po nizki ceni.

Slamnike

moderno nakitene, oblike, kakor vse potrebščine za modiste prodaja najceneje

M. Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.

Popravila točna in cena.

➡ Za 10 kron ➡

se dobi eleganten damski prašni plašč ali pralni kostum. Ravnotako za 10 K lustrasta ali pralna obleka za gospode.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

R. Z. Z. G. Z.

== Osebni kredit ==

uradnikom, profesorjem, učiteljem, umirovljenim itd. ob najugodnejših pogojih. Nič predstroškov. Več v razvidih.

Hranilne vloge se obrestujejo dnevno po

5% od zneskov nad 1000 kron ob 60-dnevni odpovedi: 5 1/4 % od zneskov nad 2000 kron ob 90-dnevni odpovedi: 5 1/2 %

Obresti se polletno prištevajo glavnici. Nič rentnega davka. Vložne knjižice se sprejemajo v shrambo. — Razvidi in položnice brezplačno. Stanje vlog: K 5.200.000. Jamstvo zadružnih deležev: K 6.150.000. Rezervni fond in vrednostni papirji: K 575.000. — Pojasnila daje brezplačno:

Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip št. 22, :: vsak ponedeljek, sredo in petek med 1/2 3. in 1/2 4. uro popoldne. ::

Zahtevajte cenik

PUCH-koles1913! Edino zastopstvo **F. Čuden**

Ljubljana Prešernova ul.

Dobro cestno kolo „Courier“ K 110.— s Torpedo prostim tekom

Fino trpežno kolo za ture „Rambler“ s Torpedo prostim tekom K 150.—

Najboljše kolo svetovne znamke „Puch“ s Torpedo prostim tekom K 200.—

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej). :

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej). :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob :: v različnih najnovejših slogih. ::

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice — različne kakovosti. —

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, 2092

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarni „Europa“)

:: se priporoča. ::

Zaloga angleškega blaga.